

**PIEKSÄMÄEN KAUPUNGIN
TALOUSARVIO VUODEKSI 2024 SEKÄ
TALOUSSUUNNITELMA VUOSIKSI
2025–2026**

Sisällys

1 LÄHTÖKOHDAT

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne	3
1.2 Kuntatalouden tilanne	3
1.3 Kaupungin taloudellinen tilanne	4
1.4 Toimintaympäristön muutokset	5

2 YHTEENVETO VUODEN 2024 TALOUSARVIOSTA JA TALOUSSUUNNITELMASTA 2025 - 2026

2.1 Lähtökohdat	8
2.2 Talouden tunnuslukuja	10
2.3 Vertailut	11
2.4 Tuotto- ja kululajijakauma	12
2.5 Rahoituslähteet ja käyttö	14

3 TALOUSARVION RAKENNE JA SEURANTA

3.1 Rakenne	15
3.2 Sitovuus	16
3.3 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	16
3.4 Täytäntöönpano	16
3.5 Seuranta	16
3.6 Konsernitavoitteet	16

4 TULOSLASKELMA

18

5 RAHOITUSLASKELMA

19

6 TALOUSARVIOYHTEENVEDOT

20

7 KÄYTTÖTALOUSOSA

28

Vaalitoimi	28
Yleishallinto	29
Elinkeinoelämän kehittäminen	31
Tietohallinto	33
Kasvatus- ja opetuspalvelujen hallinto	35
Varhaiskasvatuspalvelut	37
Esiopetus, perusopetus ja nuorisotoimi	39
Lukiokoulutus	41
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	43
Tekninen lautakunta	45
Tilapalvelut	47

8 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEET

49

8.1 Pieksämäen Haka Oy	49
8.2 Pieksämäen Vesi Oy	50
8.3 Pieksämäen Tukipalvelut Oy	51
8.4 Kuntalaskenta Oy	52
8.5 Pieksämäen Jäähalli Oy	53

9 INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2024 – 2026

54

9.1 Investointien hankeluettelo	56
---------------------------------	----

1 LÄHTÖKOHDAT

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalouden näkymien ennustamista vaikeuttaa maailmanlaajuinen raaka-ainepula, inflaatio- ja korkokehitys, Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset, Lähi-Idän selkkauksen kehitys, sään ääri-ilmiöiden aiheuttamat katastrofit ja markkinoiden eriytyminen. Kansainvälisen valuuttarahaston, IMF:n, ennusteen mukaan maailmantalouden odotetaan kasvavan tänä vuonna 3,0 %. Valtiovarainministeriön syksyn taloudellisen katsauksen kasvuennuste on hieman matalampi. Kasvu on pidemmän ajan keskiarvoa hitaampaa. Toisaalta Yhdysvalloissa, Japanissa ja monessa kehittyvässä maassa talous kasvaa melko nopeasti, mutta Euroopassa ja Kiinassa näkymät heikkenevät. Kasvua on ylläpitänyt palveluiden kulutuksen elpyminen koronapandemiaa edeltävälle tasolle, teollisuus ja maailmankauppa ovat sen sijaan taantumassa. Riskinä maailmantalouden kasvulle nähdään inflaation odotettua hitaampi vaimeneminen ja ohjaukorkojen nousu. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on vaikuttanut voimakkaasti Euroopan energiamarkkinoihin ja koko maailman elintarvikemarkkinoihin lisäämällä epävarmuutta saatavuudesta ja nostamalla hintoja.

Euroopan talouden alkuvuoden suhteellisen myönteisen kehityksen jälkeen näkymät ovat synkkenemässä. Teollisuuden tilanne heikkeni jo aiemmin ja lähiaikojen näkymät ovat vaikeat. Kasvuvauhdin on ennustettu olevan hidasta. Vuonna 2023 kasvuvauhdin ennustetaan jäävän 0,7 prosenttiin. Palveluiden kulutus on nousevaa, mutta teollisuus on taantumassa. Talouskasvua tukee energian saannin ja riittävyyden häiriöiden väheneminen ja hinnanvaihteluiden tasaantuminen. Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama energia- ja raaka-ainepula on jäänyt pelättyä pienemmäksi. Euroalueen inflaatioksi on ennustettu 5,4 % vuonna 2023 ja sen odotetaan laskevan 2,2 prosenttiin vuoteen 2025 mennessä. Myös korkojen nousun on ennustettu tasaantuvan. Inflaation hidastuminen ja mittavat palkankorotukset kohentavat reaalitylöitä. Työttömyys Euroopassa on ennätyksellisen vähäistä ja kuluttajien luottamus on ollut lähinnä elpymään päin.

Viime vuonna Suomen BKT nousi 2,0 %. Valtiovarainministeriön syksyn 2023 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen BKT:n ennustetaan pysyvän ennallaan tai laskevan niukasti vuonna 2023, mutta sen arvioidaan kääntyvän 1,2 ja 1,8 prosentin kasvuun vuosina 2024 ja 2025. Työllisyys notkahtaa tänä vuonna, mutta kasvaa taas ensi vuodesta lähtien ja vuonna 2025 työllisyysasteen ennustetaan olevan 74,3 prosenttia ja työttömyysasteen 7 prosenttia. (VM: taloudellinen katsaus syksy 2023). Elinkeinoelämän keskusliiton kyselyn mukaan teollisuuden investointiaste jatkaa vuonna 2021 alkanutta kasvua. Suomeen kohdistuu nyt poikkeuksellisen suurta investointikiinnostusta vihreään siirtymään liittyen. Rahoituskustannusten nousu aiheuttaa haasteita niin palvelualojen kuin teollisuuden investointeihin. Vaikka teollisuuden ja palveluiden investointitilanne näyttää positiiviselta on rakennusala korjannut ennustettaan selvästi alaspäin (-7,0 %) alkuvuodesta. Varsinkin asuinrakennusten rakentaminen vähenee selvästi ja se heijastuu suoraan työllisyystilanteeseen, myös korjausrakentamisen ennustetaan laskevan noin prosentin.

Inflaation nousu näyttää taittuneen syksyn 2022 huipputasosta. Tänä vuonna inflaation ennustetaan olevan Suomessa 5,9 %. Suurimmat inflaatiota nostavat tekijät ovat energian ja elintarvikkeiden hintojen nousu ja asuntolainojen ja kulutusluottojen korkojen nousu. Kevään työmarkkinaneuvotteluiden palkankorotukset olivat ennakoitua suurempia, mikä luo riskin hinta-palkkakierteen käynnistymisestä. Tilastokeskuksen elokuun kyselyn mukaan kuluttajien arvio oman talouden nykytilasta pysyi edelleen hyvin heikolla tasolla, vaikka onkin noussut alimmista lukemista.

1.2 Kuntatalouden tilanne

Julkisyhteisöjen rakenne muuttui vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Kuntahallinto jää uudistuksen

jälkeen alijäämäiseksi ja myös hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä. Vuonna 2025 TE-uudistuksen tullessa voimaan julkisen sektorin tilanne muuttuu jälleen.

Valtionosuuksien leikkaus ja verotulojen väheneminen asettavat haasteita kuntien taloudelle. Sote-uudistuksen tasauserien muutokset selittävät valtaosan valtionosuuden pienenemisestä. Lopullisten sote-kustannusten selvittyä vuoden 2023 valtionosuuksia oikaistaan takautuvasti ja vuosina 2024 ja 2025 peritään liikaa maksetut valtionosuudet pois. Kuntarahoitus ennustaa vuodesta 2024 kuntataloudelle vaikeaa: kulut kasvavat, kertaerät poistuvat ja valtionosuudet pienenevät. Kuntarahoituksen ennusteessa kuntien tulos putoaa ja niiden lainakanta kasvaa lähes kahdella miljardilla eurolla ensi vuonna. Kuntatalouden uskotaan vahvistuvan hiljalleen ensi vuoden jälkeen, vaikka Valtiovarainministeriö ennustaa julkisen talouden jatkuvan alijäämäisenä. Hyvinvointiuudistus muutti yksittäisten kuntien talouden rakennetta pysyvästi. Samalla se myös kavensi kuntien talouden liikkumavaraa. Vuosi 2023 on kuntataloudessa poikkeuksellisen vahva, koska arviolta 1,2 miljardia euroa aiempien vuosien kunnallisveroja tilitetään kunnille edellisvuosien korkeammilla kunnallisveroprosenteilla. Sote-uudistuksen takia kuntien veroprosentteja leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä vuonna 2023. Kuntarahoitus ennustaa kuntien lainakannan kasvavan lähivuosina. Tämä johtuu siitä, että heikkenevä vuosikate pienentää investointien tulorahoitusta, mutta samaan aikaan investointien kustannukset ovat nousseet. Lainaa tarvitaan myös käyttötalousmenojen kattamiseen.

1.3 Kaupungin taloudellinen tilanne

Vuoden 2021 tilinpäätös muodostui ennakoitua paremmaksi ja se oli 4,4 milj. euroa ylijäämäinen, vaikka koronapandemia vaikutti vielä toimintaan. Vuoden 2022 tilinpäätös muodostui 2,5 milj. euroa alijäämäiseksi johtuen pääasiassa perusturvan kustannusten ylittymisestä reilusti talousarvioon verrattuna.

Vuoden 2023 talousarviota tehdessä tuloksen ennakoitiin jäävän 0,2 milj. euroa alijäämäiseksi. Kaupunginvaltuusto myönsi lisämäärärahoja varsinkin varhaiskasvatuspalveluihin marraskuussa 2023, mutta myös tulomäärärahoihin myönnettiin lisäys valtionosuuksiin, jotka näyttivät ylittyvän. Muutetun talousarvion mukaan vuoden 2023 tulos näyttää 1,3 milj. euroa ylijäämäiseltä.

Talousarviovuosi 2024 ja suunnitelmavuodet 2025 – 2026 ovat haastavia valtionosuuksien huomattavan laskun vuoksi. Lisäksi inflaatio kasvattaa kuluja, henkilöstökulut kasvavat ja korkomenot ovat nousseet. Kuntaliiton lokakuun ennakkollisen valtionosuuslaskelman mukaan Pieksämäen kaupunki saa valtionosuutta 2,3 milj. euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna on 56 %. Verotuloja on arvioitu Kuntaliiton verotulojen ennustekehikon avulla. Talousarvioraamissa otettiin huomioon ukrainalaisten lasten palveluista johtuvat kustannukset kasvatus- ja opetuspalveluissa, henkilöstökuluissa 3 % kasvu ja rahoituskuluissa korkokulujen nousu. Kustannuspaineita oli myös hintojen nousun vuoksi, mutta menoraamia ei vähenevien vero- ja valtionosuustulojen vuoksi pystytty kasvattamaan. Kaupunginhallituksen antama vastuualueiden menoraami oli yhteensä 56,5 milj. euroa.

Lautakuntien talousarvioesitykset ylittivät talousarvioraamin 0,7 milj. euroa. Kasvatus- ja opetuspalveluissa menojen ylitys johtui Ukrainan sodan aiheuttaman varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen lisääntyneestä palvelutarpeen volyyymistä, mitä ei ole otettu tarpeeksi huomioon raamissa. Kaupunginhallituksen vastuualueella mm. TE-uudistuksen valmistelutyön kustannuksia ei otettu raamissa huomioon ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa avustusmenot ylittivät raamin. Teknisen toimen vastuualueella raamin ylistystä selittävät yleisen palkkatason kehityksen heijastuminen ostopalveluhintoihin sekä energian hinnannousun vaikutus kustannuksiin.

Suunnitelman mukaisten poistojen määrä on arvioitu investointiohjelman tietojen ja kirjanpidon poistoennusteen perusteella. Poistot pysyvät 6,1 – 6,2 milj. euron tasolla suunnitelmakauden.

Vuosikate ei riitä suunnitelman mukaisten poistojen kattamiseen ja myös suunnitelmavuosien tulos painuu alijäämäiseksi. Vuonna 2025 valtionosuuksien leikkaus jatkuu. Vuonna 2025 työ- ja elinkeinopalveluiden järjestäminen siirtyy kuntien vastuulle ja tämän vaikutukset on otettu huomioon suunnitelmavuosia 2025 - 2026 laadittaessa. Vuoden 2024 talousarvioraami muodostui 2,7 milj. euroa alijäämäiseksi, mutta talousarviota laadittaessa alijäämä nousi 3,1 miljoonaan euroon. Taloussuunnitelmakauden 2024 - 2026 kertynyt alijäämä on 5,1 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2022 taseen kertynyt ylijäämä oli 10,9 milj. euroa. Vuosien 2025-2026 valtionosuudet päivittyvät kevään 2024 aikana. Mikäli tarkentuneiden valtionosuuslaskelmien jälkeen tulos painuu alijäämäiseksi suunnitelmakaudella, tullaan talouden tasapainotusohjelman laadinta käynnistämään kevään 2024 aikana.

1.4 Toimintaympäristön muutokset

1.4.1 Väestö

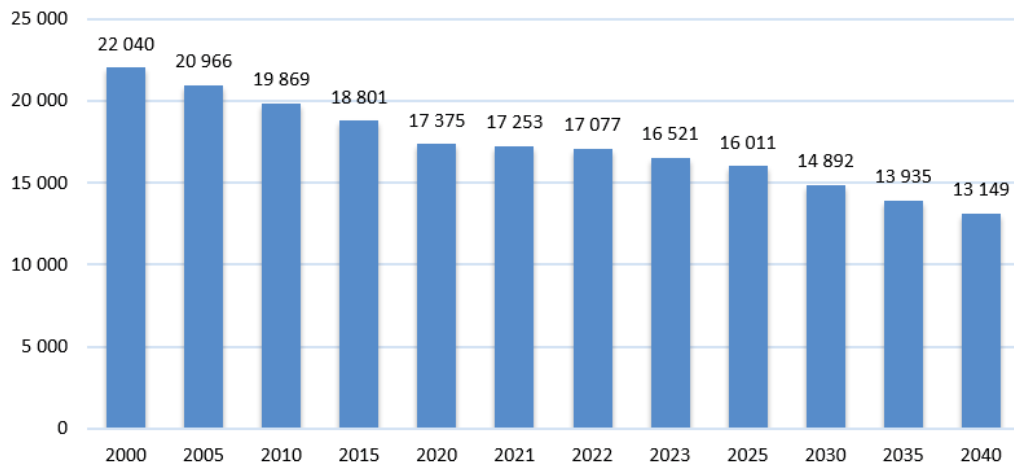
Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli syyskuun lopussa 5 594 384. Maamme väkiluku kasvoi tammi-syyskuun aikana 30 414 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, koska syntyneitä oli vähemmän kuin kuolleita. Eläkeikäisten osuus väestöstä kasvaa voimakkaasti samaan aikaan kun työikäinen väestö vähenee. Lasten ja nuorten osuudet pienenevät eikä syntyvyydessä ole odotettavissa merkittävää muutosta.

MDI:n vuoden 2023 väestöennusteessa esiin nostamia trendejä ovat: 1) kaupungistuminen ja keskittyminen, vaikka työn ja vapaa-ajan monipaikkaisuus tasoittavat kehitystä 2) väestö- ja ikärakenteen muutoksen vaikutus alueiden kehitykseen 3) osaaja- ja työvoimapula leviää yhä useampiin työtehtäviin ja ovat alueiden kasvun pullonkaulana 4) vihreä siirtymä lisää teollisia investointeja, mutta ne jakautuvat epätasaisesti 5) liikenteen, koulutuksen ja sijainnin yhteys kehityksen katalysaattorina 6) alueellinen eriytyminen jatkuu ja vaikuttaa kaikilla aluetasoilla.

MDI:n ennusteen mukaan kaupungistuminen jatkuu, yhä suurempi osa väestöstä asuu suurimmilla kaupunkiseuduilla, kun taas pienempien kaupunkien ja maaseutukuntien väestönkehitys jää heikoksi. Maahanmuutto on ollut vuosina 2021 - 2023 ennätyksellisen suurta osittain Ukrainan sodan pakolaisten vuoksi, mutta myös työperäinen maahanmuutto on kasvussa. Maahanmuuton lisääntyminen ei muuta merkittävästi väestönkehitystä 75 prosentissa kuntia. Suurimmassa osassa maata tuleva väestönkehitys on negatiivista syntyvyyden voimakkaasta laskusta ja kuolleiden enemmyydestä johtuen. Syntyvyyden laskun seurauksena peruskouluikäisten määrä tulee vähenemään viidenneksellä keskimääräisessä kunnassa seuraavan seitsemän vuoden aikana.

Pieksämäen kaupungin väkiluku on vähentynyt viime vuosina 200 - 300 henkilöllä/vuosi, vuonna 2022 se väheni 173 henkilöä. Väestömuutosten ennakkotietojen mukaan kaupungin väkiluku on 1.1. - 30.9.2023 laskenut 60:llä ollen syyskuun lopussa 17 017. Tammi-syyskuussa 2023 on kaupungin väkiluku kasvanut muuttoliikkeen vuoksi 52 henkilöllä ja luonnollisen väestömuutoksen (syntyvyys/kuolleisuus) takia väkiluku on vähentynyt 110 henkilöllä. Syyskuun tilastossa näkyy myös väkiluvun korjaus -2 henkilöä. Etelä-Savon väkiluku on laskenut vuoden 2023 aikana 508 henkilöllä ollen syyskuun lopussa 129 943.

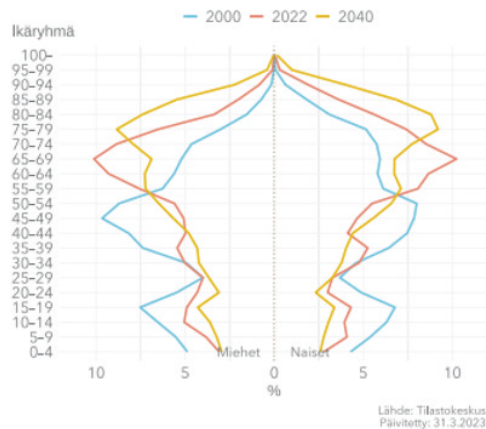
Väkiluku 2000 - 2022 ja väkilukuennuste 2023 - 2040

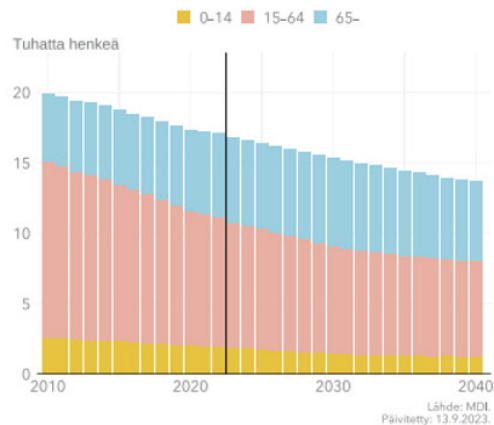
Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste (2021)

Pieksämäen väestön ikärakenteen muutos on esitetty seuraavissa kuviossa. Pieksämäellä yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on kasvanut ja ennuste 2040 näyttää ikääntyvien (yli 75-v) osuuden edelleen kasvavan. Lasten ja nuorten osuudet puolestaan pienenevät huomattavasti.

Ikärakenne 2000 - 2040

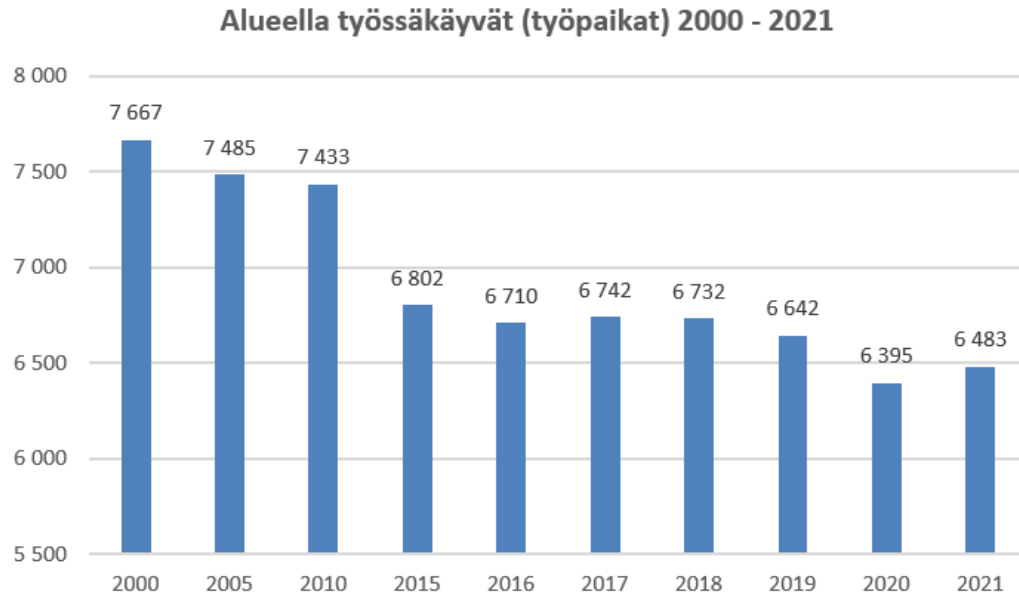

Perusura ikäryhmittäin 2010 - 2040

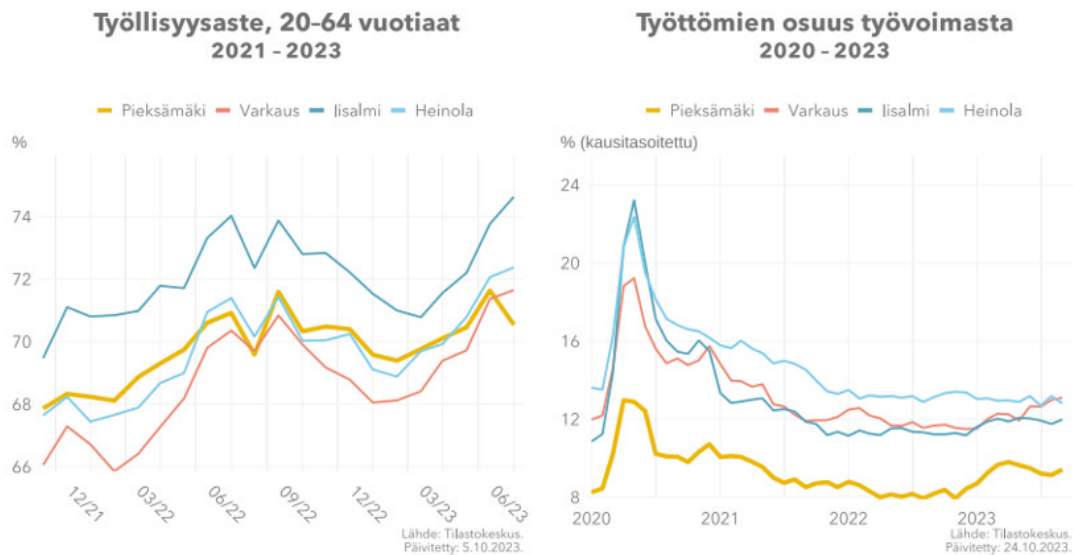

1.4.2 Työpaikat ja työllisyys

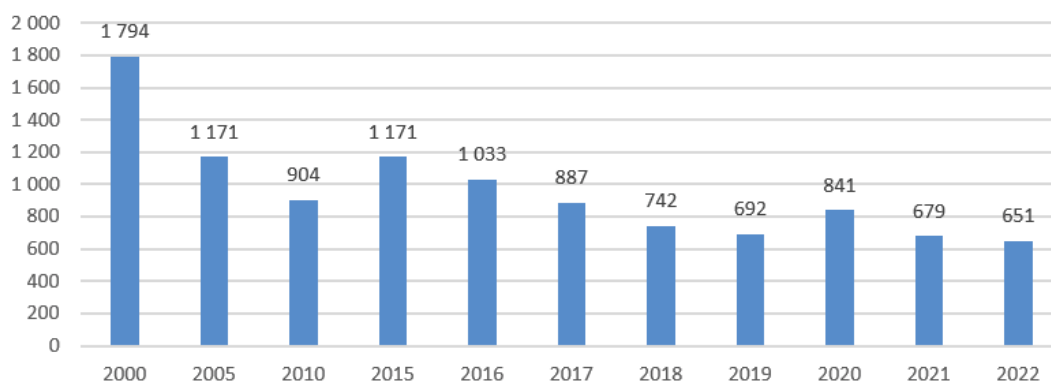
Tilastokeskuksen viimeisimmän, vuodelta 2021 olevan työpaikkatilaston mukaan Pieksämäen työpaikkamäärä oli 6 483. Vuosina 2015-2021 työpaikkamäärä on ollut n. 6 400 – 6 800 välillä.

Alla olevissa kuvioissa on verrattu Pieksämäen työllisyysastetta ja työttömien osuutta työvoimasta verrokkikuntiin.

Työttömät 2000-2022

Työttömyysaste vuoden 2022 lopussa oli Pieksämäellä 9,2 %, Etelä-Savossa 10,4 % ja koko maassa 9,9 %. Kaupungin työttömyysaste parani hieman vuonna 2022 edelliseen vuoteen verrattuna. Syyskuun 2023 lopussa työttömien osuus työvoimasta oli 8,4 %, 588 työtöntä työnhakijaa (Etelä-Savo 9,5 %, koko maa 9,4 %). Etelä-Savossa työttömien määrä on 6 % (288 hlöä) enemmän kuin vuosi sitten. Kokonaan työttömien määrä pysyi samana vuodentakaiseen verrattuna, mutta lomautettujen määrä oli 287 henkilöä suurempi. Pitkäaikaistyöttömien määrä ja alle 25-vuotiaiden työttömien määrä on kasvanut maakunnassa edelliseen vuoteen verrattuna.

2 YHTEENVETO VUODEN 2024 TALOUSARVIOSTA JA TALOUSSUUNNITELMASTA 2025 - 2026

2.1 Lähtökohdat

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2025 – 2026 taloussuunnitelma on laadittu seuraavilla perusteilla:

- Kaupunginhallitus antoi 28.8.2023 vastualueille talousarvion laadintaohjeen ja sitovan menokehyksen.
- Vuodelle 2024 ei ole tiedossa suuria muutoksia, mutta vuoden 2025 alussa astuu voimaan TE-uudistus.
- Veroprosentti on 9,40 (kv 13.11.2023)
- Kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024 (kv 13.11.2023):
 - yleinen kiinteistöveroprosentti 1,15
 - vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti 0,55
 - muiden kuin vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 1,15
 - yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentti 0,00
 - voimaloiden veroprosentti 3,10 (korotus 0,10 %)
 - mikäli lakimuutos maapohjan kiinteistöveron alarajasta tulee voimaan vuodesta 2024 alkaen, noudatetaan maapohjan yleisen kiinteistöveroprosentin alarajaa 1,30 (kv 13.11.2023)
- Palkkamäärärahoissa on otettu huomioon uuden työ- ja virkaehtosopimuksen (2022 – 2025) mukainen 3 % kasvu ja Kuntaliiton ja eläkelaitoksen antamat sivukuluprosentit. Tasausmaksu on tullut entisen eläkemenoperusteisen maksun tilalle.
- Muihin (kuin henkilöstö) kustannuksiin ei ole laskettu yleistä %-korotusta heikentyneen valtionosuusrahoituksen vuoksi.
- Raamissa on otettu huomioon ukrainalaisten lasten palveluista johtuvat kustannukset

kasvatus- ja opetuspalveluissa.

- Korkomenojen kasvuun on myös varauduttu talousarviossa ja suunnitelmavuosina.
- Vuoden 2024 valtionosuudet huomioitiin Kuntaliiton lokakuun ennustelaskelman mukaisesti ja kunnallisverotulojen ennustamisessa käytettiin veroennustekehikon laskelmia.
- Suunnitelman mukaisten poistojen määrä on arvioitu investointiohjelman tietojen ja kirjanpidon poistoennusteen perusteella.
- TE-uudistus tulee voimaan vuoden 2025 alusta ja muutos on otettu huomioon taloussuunnitelmavuosina.
- Kaupunginjohtajan esityksessä korjattiin seuraavat kohdat:
 - TE-uudistuksen valmistelutyöhön lisättiin määrärahaa 80 000 euroa. Tähän päädyttiin yhdessä Keski-Savon työllisyysalueessa mukana olevien kuntien kanssa.
 - As Oy Holvilinnan yhtiövastikemenoja vähennettiin 28 100 euroa, kun asuntoja on myyty.
 - Lisättiin päivittyneen tiedon mukaan verotuskustannuksiin 11 670 euroa.
 - Tarkentuneiden laskelmien perusteella eläkemenoperusteista tasausmaksuprosenttia laskettiin (kustannusvaikutus -50 000 euroa).
 - Valtionosuutta muutettiin vastaamaan Kuntaliiton lokakuun ennakkollista valtionosuuslaskelmaa (+110 000 euroa).
- Valtiovarainministeriö ilmoitti 22.11.2023 kunnille järjestämässään tiedotustilaisuudessa, että vuoden 2024 valtionosuuksiin kohdistuva lisäleikkaus lykätään vuosille 2025 – 2027. Valtionosuuksien lisäleikkaustarve ilmeni vuoden 2022 verotuksen valmistumisen jälkeen ja se ilmoitettiin kunnille 17.11.2023. Valtionosuuksien osalta tehtiin vielä korjaus suunnitelmavuosille 2025-2026, kun saatiin Valtiovarainministeriön tuoreet ennakkolaskelmat 23.11.2023. Valtionosuus kasvoi vuodelle 2025 yhteensä 1,1 milj. euroa ja vuodelle 2026 yhteensä 1,48 milj. euroa kaupunginjohtajan alkuperäiseen ehdotukseen verrattuna. Muutos oli niin merkittävä ja vaikutti koko suunnitelmakauden kertyneeseen alijäämään, joten poikkeuksellisesti tämä muutos tehtiin näin myöhään talousarvioseminaarien jälkeen. Valtiovarainministeriö on kuitenkin ilmoittanut, että nämäkin vuosien 2025 – 2027 valtionosuuksien ennakkolaskelmat tulevat vielä muuttumaan. Tarkennettuja ennakkolaskelmia on luvattu kevään 2024 aikana.
- Pieksämäen kaupunki oli talousarvioprosessin aikana mukana Sitran rahoittamassa kokeilussa, jossa kehitettiin kuntalaisten osallistumista kunnan talouden suunnitteluun syksyllä 2023. Hanke toteutettiin siten, että satunnaisotannalla valittu kansalaispaneeli pääsi tutustumaan Pieksämäen kaupungin strategiaan ja kehittämisohjelmiin, talousarvioprosessiin sekä vastuualueiden talousarvioesityksiin. Kansalaispaneelin työn tulokset esiteltiin kaupunginhallitukselle 20.11.2023 kokouksessa ja ehdotukset liitettiin osaksi talousarvion käsittelyä.

2.2 Talouden tunnuslukuja

Seuraavaan on koottu keskeisiä tunnuslukuja vuosilta 2022 – 2026.

MUUTTUJA 1 000 €	TP2022	TA2023	TAE2024	TS2025	TS2026
TOIMINTAKULUT	162 950	55 673	57 162	58 795	58 845
TOIMINTATUOTOT	37 176	18 740	19 115	18 635	18 600
VUOSIKATE	3 824	7 577	2 979	4 583	5 743
POISTOT JA ARVONALENT.	6 308	6 275	6 100	6 158	6 131
TOIMINTAKULUJEN KASVU- %	7,8	-65,8	2,7	2,9	0,1
INVESTOINNIT (BRUTTO)	8 750	10 070	7 247	9 858	6 816
LAINAT	78 892	79 200 (arvio)	83 100	87 800	88 400
YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 469	1 317	-3 107	-1 575	-388
TULOT/MENOT, %	22,8	33,7	33,4	31,7	31,6
VUOSIKATE / POISTOT, %	60,6	120,8	48,8	74,4	93,7
VUOSIKATE, EUROA/ASUKAS	224	439	174	268	336
KERTYNYT YLI/ALIJÄÄMÄ	10 856	12 173	9 066	7 491	7 103
ASUKASMÄÄRÄ VUODEN LOP.	17 077				

Lainat tulevat olemaan vuoden 2024 tilinpäätöksessä n. 83,1 milj. euroa. Vuoden 2023 tilinpäätösarvion mukaan kaupungin lainat ovat n. 79,2 milj. euroa. Kaupungin lainat ja vuokravastuut – kohdassa tilinpäätöksessä näkyvät lisäksi Maaselän päiväkotikoulun kiinteistöleasing ja liikuntahallin vuokravastuut.

LAINAMÄÄRÄ €/ASUKAS

vuosi	Pieksämäki	Kunnat keskimäärin	Pieksämäki konserni	Kuntakonsernien lainakanta keskimäärin
2012	2 523	2 261		
2013	2 785	2 540		
2014	3 547	2 694		
2015	3 801	2 835	5 375	5 987
2016	3 719	2 930	5 357	6 158
2017	3 398	2 933	5 216	6 296
2018	3 845	3 039	5 717	6 537
2019	4 546	3 352	6 436	7 105
2020	4 748	3 458	6 773	7 481
2021	4 673	3 466	6 710	7 680
2022	4 620	3 378	6 648	7 868
2023	n. 4 638			

Valtiovarainministeriön julkaiseman Manner-Suomen kuntakonsernien, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösten 2022 muistion mukaan Manner-Suomen kuntien lainakanta väheni 0,43 mrd eurolla. Asukasta kohden lainaa Suomen kunnilla on keskimäärin 3 378 euroa, Pieksämäellä 4 620 euroa. Konsernilainojen määrä vuonna 2022 oli Pieksämäellä 6 648 euroa/asukas ja koko maassa 7 868 euroa/asukas. Pieksämäen kaupungin konsernivelka oli siten 1 120 euroa/asukas alempi kuin maassa keskimäärin. (Lähde: VM: kuntien, kuntakonsernien ja kuntayhtymien tilinpäätökset vuodelta 2022, päiv. 21.8.2023)

2.3 Vertailut

Pieksämäen kaupungin nettisivuilla on Kuntakortti-palvelu, joka kokoaa ja visualisoi olennaista tietoa kaupungista. Se sisältää viimeisimmän tilastotiedon keskeisimmistä aluekehityksen muuttujista. (www.pieksamaki.fi -> työntekijät ja yritykset -> Kuntakortti tilastotietoa Pieksämäestä).

Yritysten määrä				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa /274
Pieksämäki	1 210	+0,92 %	1	36
Iisalmi	1 319	+0,30 %		87
Heinola	1 143	-0,44 %		167
Varkaus	1 143	-0,78 %		207

Yrityksiä tuhatta asukasta kohden				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa /308
Pieksämäki	70,82	+0,72 %	3	64
Iisalmi	63,69	+0,60 %		74
Heinola	63,40	-0,20 %		161
Varkaus	58,02	-0,72 %		232

Kiinteän 100+ Mbit/s verkon laajakaistan saatavuus (tiedot puuttuvat 3 kunnasta)				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa /164
Pieksämäki	45 %	+18,42 %	1	36
Heinola	75 %	+2,74 %		94
Iisalmi	64 %	0,00 %		119
Varkaus	50 %	-7,41 %		156

Työpaikkaomavaraisuus				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa
Heinola	97,77	+3,75 %		20
Pieksämäki	103,08	+1,09 %	3	72
Iisalmi	110,31	+1,07 %		73
Varkaus	111,45	-0,58 %		163

Aloittaneita yrityksiä (tiedot puuttuvat 6 kunnasta)				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa /144
Varkaus	30	+3,45 %		36
Pieksämäki	22	0,00 %	3	41
Iisalmi	26	-3,70 %		45
Heinola	16	-42,86 %		111

Asuinkuntansa ulkopuolella työssäkäyviä				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa
Iisalmi	21,68 %	+0,02 %		57
Pieksämäki	16,38 %	+0,59 %	2	90
Heinola	30,29 %	+0,73 %		95
Varkaus	22,15 %	+4,53 %		243

Nettomaahanmuutto (ennakotieto) (tiedot puuttuvat 39 kunnasta)				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa /119
Heinola	8	+166,67 %		19
Varkaus	20	-4,76 %		50
Pieksämäki	15	-54,55 %	7	95
Iisalmi	5	-79,17 %		106

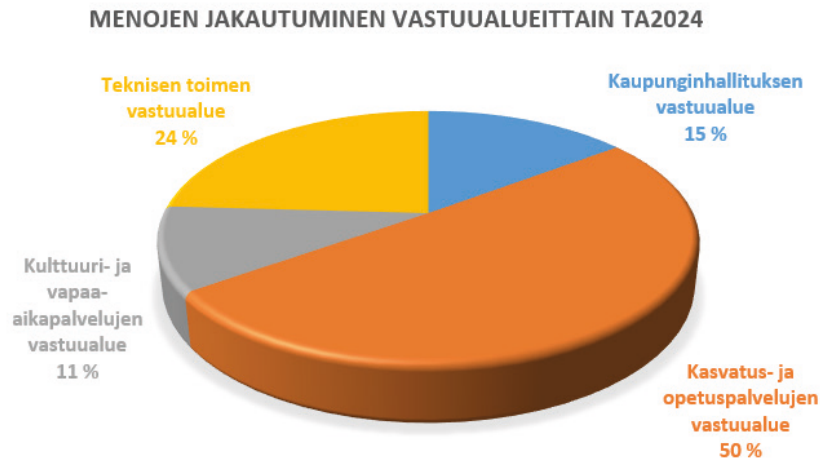
Kokonaisnettomuutto väestöön nähden				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa /286
Varkaus	1	+0,01 %		127
Heinola	-2	-0,01 %		136
Pieksämäki	-18	-0,11 %	8	187
Iisalmi	-25	-0,12 %		197

Väestö				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa /296
Varkaus	19 640	-0,10 %		161
Iisalmi	20 638	-0,14 %		185
Pieksämäki	17 017	-0,17 %	7	197
Heinola	17 972	-0,22 %		219

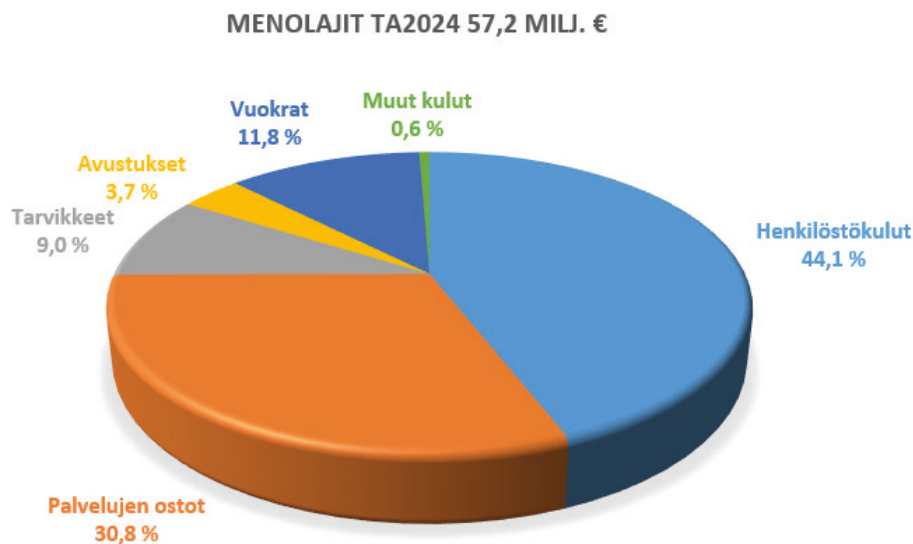
Korkea-asteen koulutettuja				
	Arvo	Muutos	Sija maa-kunnassa	Sija koko maassa
Pieksämäki	12,95 %	+4,08 %	5	71
Varkaus	15,38 %	+2,42 %		186
Heinola	13,15 %	+2,39 %		192
Iisalmi	16,11 %	+1,59 %		248

2.4 Tuotto- ja kululajijakauma

Vastuualueittain jaettuna puolet käyttötalouden menoista on kasvatus- ja opetuspalvelujen menoja. Ennen sote-uudistusta suurin menoerä oli perusturva (63 %), silloin kasvatus- ja opetuspalvelujen osuus oli vain 16 % kaikista toimintamenoista.

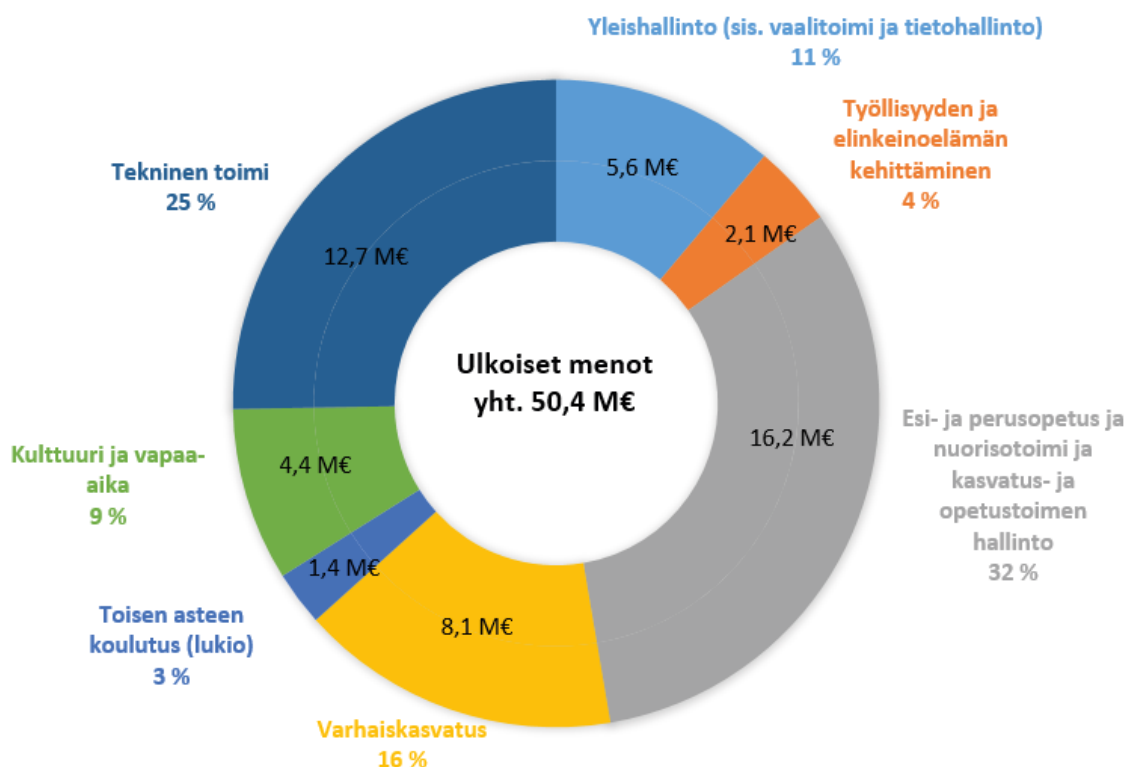

Ohessa on esitetty tuotto- ja kululajijakauma eri toimintojen osalta. Suurin menolaji on henkilöstökulut, jotka ovat 44,1 % kaikista menoista. Seuraavaksi suurin menoerä on palvelujen ostot 30,8 %. Henkilöstökulut ovat kasvaneet edellisen vuoden talousarvioon verrattuna 1,1 milj. euroa (4,4 %), palvelujen ostot ovat kasvaneet 0,5 milj. euroa (3,0 %) ja vuokramenot 0,4 milj. euroa (5,8 %).

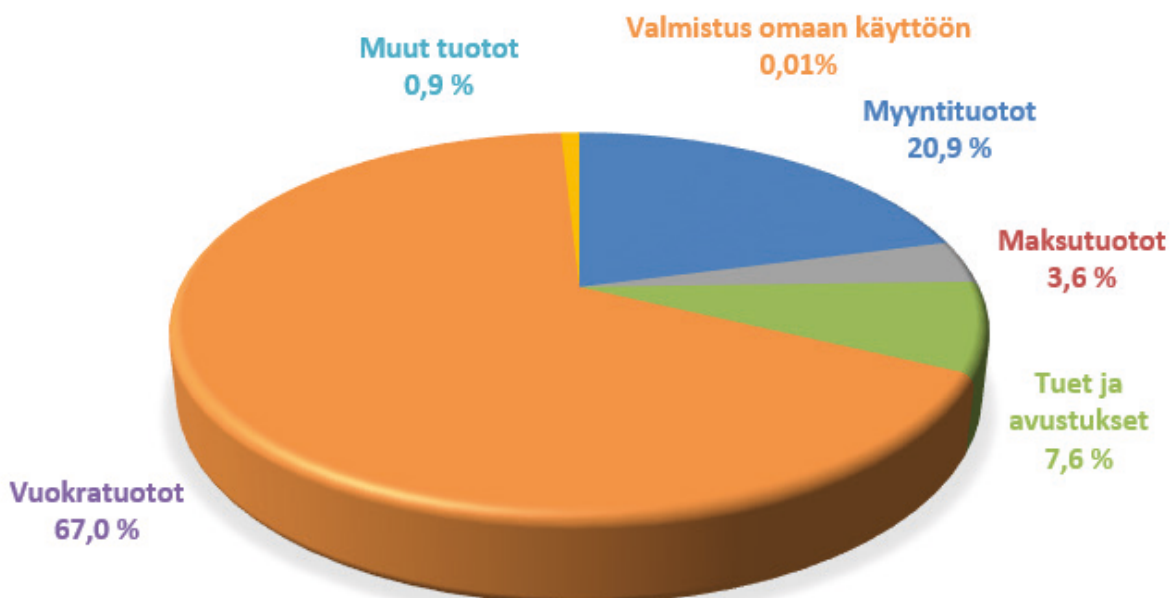
Henkilöstökulut	25 216 807 €	44,1 %
Palvelujen ostot	17 627 771 €	30,8 %
Tarvikkeet	5 145 227 €	9,0 %
Avustukset	2 108 600 €	3,7 %
Vuokrat	6 708 004 €	11,7 %
Muut kulut	355 557 €	0,6 %
	57 161 966 €	100 %

Alla olevassa kuvassa on tarkasteltu pelkästään ulkoisia käyttötalouden menoja ja jaoteltu sen mukaan, miten menojen osuudet vaihtelevat eri toiminnoissa. Kaupunginhallituksen vastuualueelta on eroteltu työllisyyspalvelujen ja elinkeinoelämän kehittämisen toiminnot omaksi lohkokseen.

Toimintatuotoista, joita v. 2024 arvioidaan olevan 19,1 milj. euroa, tärkeimpiä ovat vuokratuotot 12,8 milj. euroa, joiden osuus on 67,0 % kaikista tuloista. Seuraavaksi merkittävimmät toimintatuottojen lähteet ovat myyntituotot 4,0 milj. euroa (20,9 %) sekä tuet ja avustukset 1,5 milj. euroa (7,6 %). Vuokratuotot ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 milj. euroa (4,9 %) ja myyntituotot 0,2 milj. euroa (6,2%). Maksutuottojen sekä tukien ja avustusten määrän arvioidaan puolestaan vähenevän 0,5 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

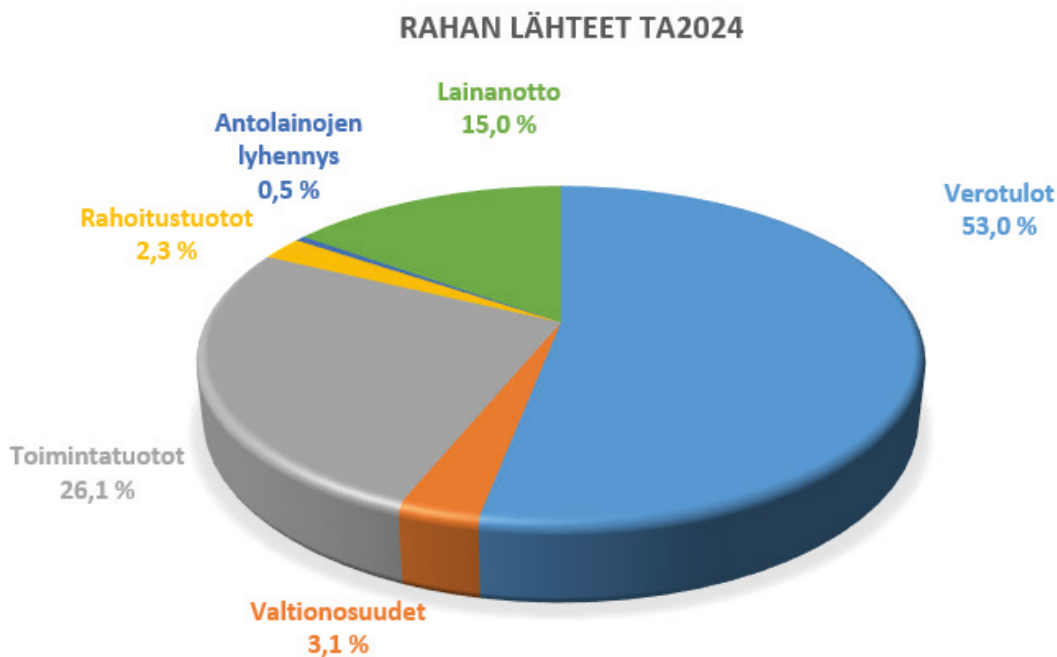
TULOLAJIT TA2024 19,1 MILJ. €

Myyntituotot	4 001 497 €	20,9 %
Maksutuotot	688 400 €	3,6 %
Tuet ja avustukset	1 457 820 €	7,6 %
Vuokratuotot	12 801 732 €	67 %
Muut tuotot	165 400 €	0,9 %
Muut kulut	355 557 €	0,6 %
Valmistus omaan käyttöön	1 000 €	0,01 %
	19 115 849 €	100 %

2.5 Rahoituslähteet ja käyttö

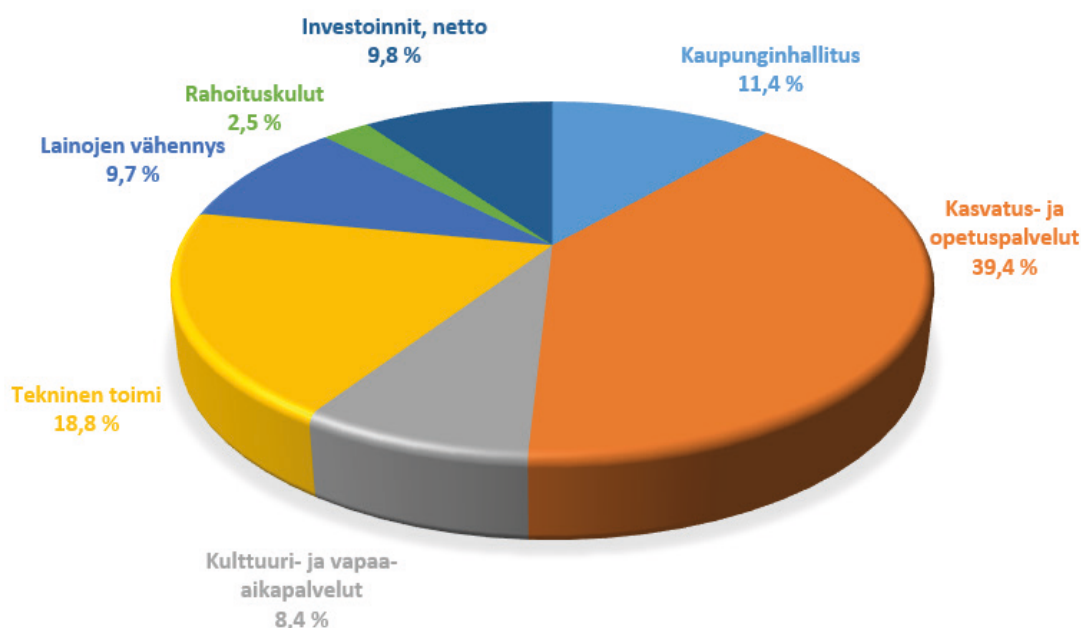
Tärkein tulolähde ovat verotulot 38,9 milj. euroa (53,0 %) ja toimintatuotot 19,1 milj. euroa (26,1 %). Lainanotto on TA2024 11,0 milj. euroa, josta entisten lainojen vähennystä on 7,1 milj. euroa, joten nettolainanotto on 3,9 milj. euroa. Valtionosuudet ovat enää 3,1 % rahoituksesta, kun ennen sote-uudistusta niiden osuus oli yli 30 %.

Verotulot	38 887 000 €	53,0 %
Valtionosuudet	2 285 000 €	3,1 %
Toimintatuotot	19 115 849 €	26,1 %
Rahoitustuotot	1 658 000 €	2,3 %
Antolainojen lyhennys	380 666 €	0,5 %
Lainanotto	11 000 000 €	15 %
	73 326 515€	100 %

Eniten rahaa käytetään kasvatus- ja opetuspalveluihin 28,9 milj. euroa (39,4 %). Seuraavaksi suurin menoerä on teknisen toimen kulut 13,8 milj. euroa (18,8 %). Investointien osuus on 9,8 % eli 7,1 milj. euroa. Lainojen maksuun käytetään 7,1 milj. euroa.

RAHAN KÄYTTÖ TA2024

Kaupunginhallitus	8 359 494 €	11,4 %
Kasvatus- ja opetuspalvelut	28 867 722 €	39,4 %
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	6 147 740 €	8,4 %
Rahoitustuotot	1 658 000 €	2,3 %
Tekninen toimi	13 787 010 €	18,8 %
Lainojen vähennys	7 102 006 €	9,7 %
Rahoituskulut	1 805 000 €	2,5 %
Investoinnit, netto	7 166 500 €	9,8 %
	73 235 472 €	100 %

3 TALOUSARVION RAKENNE JA SEURANTA

3.1 Rakenne

Talousarvio- ja -suunnitelma on laadittu kaupungin voimassa olevan hallintosäännön mukaiselle organisaatiolle. Kaupungin toimintaorganisaatiossa on neljä vastuualuetta

- kaupunginhallitus
- kasvatus- ja opetuspalvelut
- kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
- tekninen toimi

Talousarvio on laadittu vastuualueille tulosaluekohtaisesti. Tulosalueiden toimintaa kuvataan suoritelmäärillä, jotka ovat toiminnan kannalta keskeisiä ja vertailukelpoisia muiden kuntien ja muiden vastaavien yksiköiden kanssa. Tulosaluekohtainen talousarviokortti sisältää vertailua koko maahan, Etelä-Savon tilanteeseen sekä verrokkikuntiin (Heinola, Jämsä ja Varkaus) silloin kuin vertailutietoa on saatavissa. Talousarvio rakentuu talousarvio-taloussuunnitelma -asiakirjasta sekä talousarvion liiteaineistosta, jossa on esitetty talousarviota täydentäviä tietoja.

3.2 Sitovuus

Talousarvio on valtuustoon nähden sitova tulosaluetasolla. Sitovat tavoitteet on esitetty tuloskorteissa ja valtuuston hyväksyessä talousarviokortin se samalla myös asettaa sitovan tavoitteen kaupunginhallitukselle, lautakunnille, johdolle, vastuualueen johtajille ja muulle organisaatiolle. Tavoitteet on nyt johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä ja niille on asetettu myös mittarit tulosalueittain. Suoritemäärät ja vertailut eivät ole sitovia, ellei toisin ole mainittu asianomaisessa kohdassa. Talousarvion liiteaineisto ei ole sitova asiakirja vaan informaatioasiakirja.

Kaupunginhallitus ja lautakunnat vastuualueitten johtajien kanssa vastaavat määrärahan riittävydestä vastuualuetasolla talousarvioasetelman mukaisesti.

Talousarviomenomäärärahat sitovat bruttomääräisinä tulosalueittain. Kaupunginhallituksen päätöksellä Seutuopisto sekä kulttuuritoimi voivat toiminnassaan noudattaa nettobudjetointia, toisin sanoen talousarvio sitoo Seutuopistoa sekä kulttuuritoimea menojen ja tulojen erotuksen osalta. Lupa on myönnetty Seutuopiston sekä kulttuuritoimen toiminnan luonteen vuoksi. Opetusta ja palvelutarjontaa voidaan tarpeen mukaan lisätä, mikäli kustannukset saadaan kokonaisuudessaan katettua ulkopuolisella rahoituksella.

3.3 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja toimivallan jako on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista ja se on kytketty vuosittaiseen talousarvio-, toiminnan ja talouden seuranta- ja tilinpäätösprosessiin. Talousarvioehdotuksen yhteydessä tulosalueet raportoivat strategiaan ja taloudellisiin valintoihin ja operatiivisiin tekijöihin kohdistuvista sisäisistä ja ulkoisista riskeistä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 4.3.2019 § 35.

3.4 Täytäntöönpano

Talousarviossa on osoitettu määrärahat ja tavoitteet tulosaluetasolla. Kaupunginhallituksen ja lautakuntien on hyväksyttävä oman vastuualueensa käyttösuunnitelmat tarkemmalla tasolla sekä käyttötalouden että investointien osalta.

3.5 Seuranta

Kaupunginvaltuustolle raportoidaan talousarvion toteutumisesta 30.4. ja 31.8. tilanteista sekä toimintakertomuksessa koko vuoden toteutumasta. Kaupunginhallitus ja johtoryhmä sekä vastuualueet seuraavat toimintaa vähintään kuukausittain. Lautakunnille raportoidaan toiminnasta ja taloudesta joka kokouksen yhteydessä.

3.6 Konsernitavoitteet

Valtuusto on hyväksynyt konserniohjeen 13.11.2017 (§ 84), jossa on käytetty pohjana Kuntaliiton vuonna 2017 konserniohjesuositusta. Uudessa kuntalaissa omistajapolitiikkaa ja konserniohjausta koskevia säännöksiä on tarkennettu ja laajennettu.

Omistajapolitiikalla linjataan muun muassa, missä yhteyksissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kunta omistajuudeltaan tavoittelee.

Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä

myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kaupungin konserniohjeessa on määritelty menettelytavat, joilla omistajaohjaus tapahtuu.

Kuntakonsernien johtaminen vaatii aikaisempaa suurempien kokonaisuuksien hallintaa ja aktiivista omistajuutta. Kuntakonsernin toiminta ja talous muodostavat keskeisen lähtökohdan konserniohjaukselle. Kuntakonsernia tarkastellaan entistä enemmän myös taloudellisena kokonaisuutena. Talousarviossa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, kaikkien kuntien tulee laatia täydellinen konsernitilinpäätös ja ns. kriisikuntakriteerit on ulotettu konsernitasolle.

Konsernitavoitteiden lähtökohtana ovat kaupungin strategia ja siihen perustuvat talouteen, palveluihin, elinkeinopolitiikkaan ja kehittämiseen liittyvät tavoitteet, ml. ilmasto-ohjelma. Kaupungin strategia on hyväksytty 13.12.2021 (§ 110) vuosille 2022 - 2030. Koko konsernin tulee toimia kaupungin strategian toteuttamista edistävästi. Kaupungin strategian myötä myös tytäryhtiöt on veloitettu laatimaan kehittämissuunnitelmat samalla tavalla kuin kaupungin vastuualueet laativat omat suunnitelmansa. Tytäryhtiöt raportoivat vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä, miten kehittämissuunnitelmat ovat toteutuneet. Kehittämissuunnitelmien vuoden 2022 toteumat tuotiin 5.6.2023 (§ 25) kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Talousarviossa 2024 asetetaan myös selkeämmin tytäryhtiöille valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit, että raportointi olisi selkeämpää jatkossa. Lisäksi konserniyhtiöiden tulee antaa kaupunginhallitukselle puolivuositain raportti yhtiön tavoitteiden toteutumisesta, taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvio tulevasta kehityksestä ja riskeistä. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat on kutsuttu kaupunginhallituksen kokoukseen vähintään kerran vuodessa kertomaan keskeisimmistä konserniyhtiöiden asioista.

4 TULOSLASKELMA

TALOUSARVIO 2024									
Organisaatio: PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI									
Tilin tunnus	Tilin nimi	Toteuma 2022	Talousarvio 2023	Toteuma 2023	Lautakunnan esitys	Kaupunginjohtajan esitys	Taloussuunnitelma +1 vuotta	Taloussuunnitelma +2 vuotta	
1	TOIMINTATUOTOT	37 183 088	18 740 583	17 234 106	19 115 849	19 115 849	18 635 594	18 600 594	
30	Myyntituotot	13 649 935	3 766 169	3 635 940	4 001 497	4 001 497	3 930 648	3 910 648	
32	Maksutuotot	7 250 819	824 750	648 220	688 400	688 400	685 400	685 400	
33	Tuet ja avustukset	3 870 920	1 786 000	1 701 299	1 457 820	1 457 820	1 058 000	1 043 000	
34	Vuokratuotot	12 108 065	12 199 934	10 958 278	12 801 732	12 801 732	12 789 846	12 789 846	
35	Muut toimintatuotot	295 909	162 730	290 193	165 400	165 400	170 701	170 701	
37	Valmistus omaan käyttöön	7 440	1 000	176	1 000	1 000	1 000	1 000	
2	TOIMINTAKULUT	162 949 518	55 673 224	43 878 057	57 148 184	57 148 184	58 795 047	58 845 047	
4	Henkilöstökulut	53 027 935	24 157 976	19 721 079	25 266 595	25 216 807	24 759 658	24 684 043	
40	Palkat ja palkkiot	41 115 723	18 938 619	15 475 381	19 751 872	19 751 872	19 355 968	19 291 218	
41	Henkilösivukulut	11 912 212	5 219 357	4 245 699	5 514 723	5 464 935	5 403 690	5 392 825	
412	Eläkekulut	10 073 192	4 425 077	3 491 894	4 642 257	4 592 469	4 522 685	4 513 489	
415	Muut henkilösivukulut	1 839 020	794 280	753 805	872 466	872 466	881 005	879 335	
420	Henkilöstökorvaukset ja muut henk. men. korjaukserät	-1 014 138		-303 224	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	
43	Palvelujen ostot	87 094 751	17 108 237	12 813 276	17 536 101	17 627 771	19 523 772	19 516 672	
430	Asiakaspalvelujen ostot	59 690 299	2 593 000	1 947 918	2 579 500	2 579 500	2 564 500	2 564 500	
434	Muiden palvelujen ostot	27 404 452	14 515 237	10 865 358	14 956 601	15 048 271	16 959 272	16 952 172	
45	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 629 350	5 358 578	4 233 130	5 145 227	5 145 227	5 107 618	5 106 318	
47	Avustukset	3 892 897	2 316 900	1 592 915	2 108 600	2 108 600	2 398 600	2 518 600	
48	Muut toimintakulut	10 304 586	6 731 534	5 517 657	7 091 661	7 063 561	7 005 399	7 019 414	
480	Vuokrat	9 393 369	6 340 114	5 259 673	6 736 104	6 708 004	6 637 922	6 600 937	
49	Muut kulut	911 216	391 420	257 984	355 557	355 557	367 477	418 477	
3	TOIMINTAKATE	-125 766 430	-36 932 641	-26 643 951	-38 032 335	-38 046 117	-40 159 453	-40 244 452	
50	Verotulot	72 843 029	38 800 000	35 024 587	38 887 000	38 887 000	39 794 000	40 651 000	
5000	Kunnan tulovero	60 757 968	29 600 000	26 775 683	29 867 000	29 867 000	30 224 000	30 888 000	
5100	Kiinteistövero	4 799 520	4 700 000	4 595 895	5 404 000	5 404 000	5 715 000	5 715 000	
5200	Osuus yhteisöveron tuotosta	7 285 540	4 500 000	3 653 009	3 616 000	3 616 000	3 855 000	4 048 000	
55	Valtionosuudet	55 291 566	5 110 000	4 327 258	2 175 000	2 285 000	5 105 000	5 479 000	
5	KÄYTTÖKATE	2 368 165	6 977 359	12 707 894	3 029 665	3 125 883	4 739 547	5 885 548	
60	Rahoitusuotot ja -kulut	1 455 958	600 000	301 593	-147 000	-147 000	-157 000	-143 000	
600	Korkotuotot	648 812	600 000	447 289	658 000	658 000	648 000	662 000	
610	Muut rahoitusuotot	1 205 102	1 005 000	1 017 266	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
62	Korkokulut	326 462	1 000 000	1 085 906	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000	
63	Muut rahoituskulut	71 494	5 000	77 056	5 000	5 000	5 000	5 000	
6	VUOSIKATE	3 824 124	7 577 359	13 009 487	2 882 665	2 978 883	4 582 547	5 742 548	
71	Poistot ja arvonalentumiset	6 307 502	6 274 541	4 707 767	6 100 305	6 100 305	6 158 006	6 130 784	
80	Satunnaiset tuotot ja kulut			694 063					
7	TILIKAUDEN TULOS	-2 483 378	1 302 818	8 995 782	-3 217 640	-3 121 422	-1 575 459	-388 236	
85	Varausten ja rahastojen muutokset	14 477	14 500	14 500	14 500	14 500	0	0	
8	Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 468 901	1 317 318	8 995 782	-3 203 140	-3 106 922	-1 575 459	-388 236	

5 RAHOITUSLASKELMA

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

RAHOITUSLASKELMA

	TP 2022	TA 2023	TP 2023 arvio	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Tulorahoitus						
Vuosikate	3 824 124	6 041 359	8 000 000	2 978 883	4 582 547	5 742 548
Satunnaiset erät	0	0	694 063	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	64 910	0	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-8 750 176	-9 720 000	-9 200 000	-7 247 000	-9 858 000	-6 816 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 918 200	395 000	395 000	80 500	0	0
Pysyvien vastavien hyödykkeiden luovutustulot	17 431	0	126 000	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 925 512	-3 283 641	15 063	-4 187 617	-5 275 453	-1 073 452
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-1 467 675	-900 000	-590 000	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	249 247	442 666	648 166	380 666	451 884	451 884
Lainakannan muutokset	-1 723 256	3 797 994	297 994	3 897 994	4 681 624	581 624
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	7 000 000	16 500 000	12 000 000	11 000 000	19 000 000	13 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 723 256	-12 702 006	-12 702 006	-7 102 006	-14 318 376	-12 418 376
Lyhytaikaisten lainojen muutos (lisäys +)	4 000 000		1 000 000			
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-28 229					
Vaihto-omaisuuden muutos (vähennys +)						
Saamisten muutos (lisäys -)	-1 281 847					
Korottomien velkojen muutos	6 339 786					
Rahoituksen rahavirta	2 088 026	3 340 660	356 160	4 278 660	5 133 508	1 033 508
Rahavarojen muutos	-837 486	57 019	371 223	91 043	-141 945	-39 944
Lainat milj €	78,9	90,4	79,2	83,1	87,8	88,4
Lainat € / asukas	4 619,4	5 239,7	4 637,7	4 866,0	5 140,1	5 174,2
asukasluku	17 080	17 253	17 077			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-20 826	-21 818	-11 213	-11 345	-5 253	15 189
Investointien tulorahoitus, %	56,0	64,8	90,9	41,6	46,5	84,3
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,6	0,9	0,4	0,5	0,6

6 TALOUSARVIOYHTEENVEDOT

TALOUSARVIOYHTEENVETO 2024 PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

VASTUUALUEET

Tunnus	Nimi	TP 2022	Talousarvio 2023	TA lautak. es. 2024	TA viimeisin. 2024	Muutos % edell. TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
1	KAUPUNGINHALLITUKSEN VASTUUALUE							
1	Toimintatuotot	5 856 492	4 260 878	4 819 998	4 819 998	13,1 %	4 670 199	4 655 199
2	Toimintakulut	9 118 014	8 043 406	8 303 325	8 359 494	3,9 %	10 412 395	10 499 180
3	TOIMINTAKATE	-3 261 522	-3 782 528	-3 483 327	-3 539 496	-6,4 %	-5 742 196	-5 843 981
	Toimintakate € / asukas	-189,13	-219,24	-203,98	-207,27	-5,5 %	-336,25	-342,21
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 379 179	-3 884 125	-3 535 360	-3 591 529	-7,5 %	-5 766 889	-5 853 378
2	PERUSTURVA							
1	Toimintatuotot	12 638 837						
2	Toimintakulut	102 772 951						
3	TOIMINTAKATE	-90 134 114						
	Toimintakate € / asukas	-5 226,68						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-90 243 399						
4	KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT							
1	Toimintatuotot	2 248 943	2 338 798	1 758 420	1 758 420	-24,8 %	1 467 571	1 447 571
2	Toimintakulut	26 136 494	28 190 985	28 909 250	28 867 722	2,4 %	28 402 661	28 364 975
3	TOIMINTAKATE	-23 887 551	-25 852 187	-27 150 830	-27 109 302	4,9 %	-26 935 089	-26 917 404
	Toimintakate € / asukas	-1 385,19	-1 498,42	-1 589,91	-1 587,47	5,9 %	-1 577,27	-1 576,24
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-24 188 400	-26 117 158	-27 444 867	-27 403 339	4,9 %	-27 242 463	-27 222 171
3	KULTTUURI- JA VAPAA-AIKAPALVELUT							
1	Toimintatuotot	995 329	578 100	616 530	616 530	6,6 %	616 030	616 030
2	Toimintakulut	5 953 036	5 954 847	6 148 368	6 147 740	3,2 %	6 145 199	6 145 199
3	TOIMINTAKATE	-4 957 707	-5 376 747	-5 531 838	-5 531 210	2,9 %	-5 529 169	-5 529 169
	Toimintakate € / asukas	-290,26	-311,64	-323,94	-323,90	3,9 %	-323,78	-323,78
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 133 560	-5 540 466	-5 729 771	-5 729 143	3,4 %	-5 736 733	-5 735 671
5	TEKNISEN TOIMEN VASTUUALUE							
1	Toimintatuotot	15 443 488	11 562 807	11 920 901	11 920 901	3,1 %	11 881 794	11 881 794
37	Josta valmistus omaan käyttöön	7 440	1 000	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
2	Toimintakulut	18 969 023	13 483 987	13 787 241	13 787 010	2,2 %	13 834 792	13 835 692
3	TOIMINTAKATE	-3 525 535	-1 921 180	-1 866 340	-1 866 109	-2,9 %	-1 952 998	-1 953 898
	Toimintakate € / asukas	-204,44	-111,35	-109,29	-109,28	-1,9 %	-114,36	-114,42
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-9 129 392	-7 665 434	-7 422 642	-7 422 411	-3,2 %	-7 571 373	-7 564 016
8	RAHOITUS							
	Toimintakate € / asukas	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	129 605 030	44 524 500	40 929 500	41 039 500	-7,8 %	44 742 000	45 987 000
0	PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI							
1	Toimintatuotot	37 183 088	18 740 583	19 115 849	19 115 849	2,0 %	18 635 594	18 600 594
37	Josta valmistus omaan käyttöön	7 440	1 000	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
2	Toimintakulut	162 949 518	55 673 224	57 148 184	57 161 966	2,7 %	58 795 047	58 845 047
3	TOIMINTAKATE	-125 766 430	-36 932 641	-38 032 335	-38 046 117	3,0 %	-40 159 453	-40 244 452
	Toimintakate € / asukas	-7 292,92	-2 140,65	-2 227,11	-2 227,92	4,1 %	-2 351,67	-2 356,65
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 468 901	1 317 318	-3 203 140	-3 106 922	-335,9 %	-1 575 459	-388 236

TALOUSARVIOYHTEENVETO 2024								
PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI								
TULOSALUEET								
Tunnus	Nimi	TP 2022	Talousarvio 2023	TA lautak. es. 2024	TA viimeisin. 2024	Muutos % edell. TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
110	VAALITOIMI							
1	Toimintatuotot	39 879	32 000	96 300	96 300	200,9 %	0	0
2	Toimintakulut	47 734	60 053	165 294	165 101	174,9 %	60 308	0
3	TOIMINTAKATE	-7 855	-28 053	-68 994	-68 801	145,3 %	-60 308	0
	Toimintakate € / asukas	-0,46	-1,63	-4,04	-4,03	147,8 %	-3,53	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-11 076	-31 225	-71 637	-71 444	128,8 %	-60 308	0
120	YLEISHALLINTO							
1	Toimintatuotot	2 719 783	1 585 627	1 839 328	1 839 328	16,0 %	1 794 728	1 779 728
2	Toimintakulut	7 513 027	6 611 607	6 623 721	6 681 887	1,1 %	8 845 384	8 992 377
3	TOIMINTAKATE	-4 793 244	-5 025 980	-4 784 393	-4 842 559	-3,6 %	-7 050 656	-7 212 649
	Toimintakate € / asukas	-277,95	-291,31	-280,17	-283,57	-2,7 %	-412,87	-422,36
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 801 590	-5 064 393	-4 790 815	-4 848 981	-4,3 %	-7 056 485	-7 218 761
150	ELINKEINOELÄMÄN KEHITTÄMINEN							
1	Toimintatuotot	2 098 217	1 984 717	2 119 041	2 119 041	6,8 %	2 119 041	2 119 041
2	Toimintakulut	652 498	683 874	719 680	719 030	5,1 %	719 439	719 439
3	TOIMINTAKATE	1 445 720	1 300 843	1 399 361	1 400 011	7,6 %	1 399 602	1 399 602
	Toimintakate € / asukas	84,64	75,40	81,94	81,98	8,7 %	81,96	81,96
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 444 890	1 300 302	1 398 797	1 399 447	7,6 %	1 398 909	1 398 909
180	TIEHOHallinto							
1	Toimintatuotot	998 612	658 534	765 329	765 329	16,2 %	756 430	756 430
2	Toimintakulut	904 755	687 872	794 631	793 476	15,4 %	787 264	787 364
3	TOIMINTAKATE	93 857	-29 338	-29 302	-28 147	-4,1 %	-30 834	-30 934
	Toimintakate € / asukas	5,50	-1,70	-1,72	-1,65	-3,1 %	-1,81	-1,81
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-11 403	-88 809	-71 706	-70 551	-20,6 %	-49 005	-33 526
310	PERUSTURVAN HALLINTO JA OSTOPALVELUT							
1	Toimintatuotot	198 479						
2	Toimintakulut	31 362 928						
3	TOIMINTAKATE	-31 164 448						
	Toimintakate € / asukas	-1 807,16						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-31 171 507						
340	IKÄÄNTYVIEN PALVELUT							
1	Toimintatuotot	6 581 812						
2	Toimintakulut	27 355 225						
3	TOIMINTAKATE	-20 773 413						
	Toimintakate € / asukas	-1 204,60						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-20 822 884						
355	VASTAANOTTO JA SAIRAALAPALVELUT							
1	Toimintatuotot	4 773 900						
2	Toimintakulut	22 078 748						
3	TOIMINTAKATE	-17 304 847						
	Toimintakate € / asukas	-1 003,47						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-17 342 854						
365	PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT							
1	Toimintatuotot	1 084 646						
2	Toimintakulut	21 976 051						
3	TOIMINTAKATE	-20 891 405						
	Toimintakate € / asukas	-1 211,45						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-20 906 154						
410	KASVATUS - JA OPETUSPALVELUJEN HALLINTO							
1	Toimintatuotot	732 055	878 818	180 595	180 595	-79,5 %	180 200	180 200
2	Toimintakulut	1 592 776	1 303 936	792 878	791 340	-39,3 %	867 448	867 448
3	TOIMINTAKATE	-860 721	-425 118	-612 283	-610 745	43,7 %	-687 248	-687 248
	Toimintakate € / asukas	-49,91	-24,64	-35,85	-35,76	45,1 %	-40,24	-40,24
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-865 402	-427 735	-614 518	-612 980	43,3 %	-688 701	-689 675
415	VARHAISKASVATUSPALVELUT							
1	Toimintatuotot	422 027	412 150	546 700	546 700	32,6 %	289 700	269 700
2	Toimintakulut	7 534 027	8 444 786	8 837 459	8 823 106	4,5 %	8 667 363	8 662 343
3	TOIMINTAKATE	-7 112 000	-8 032 636	-8 290 759	-8 276 406	3,0 %	-8 377 663	-8 392 643
	Toimintakate € / asukas	-416,39	-465,58	-485,49	-484,65	4,1 %	-490,58	-491,46
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7 179 258	-8 097 763	-8 358 856	-8 344 503	3,0 %	-8 430 376	-8 444 235

Tunnus	Nimi	TP 2022	Talousarvio 2023	TA lautak. es. 2024	TA viimeisin. 2024	Muutos % edell TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
420	ESI- JA PERUSOPETUS JA NUORISOTOIMI							
1	Toimintatuotot	1 034 367	957 830	1 011 125	1 011 125	5,6 %	977 671	977 671
2	Toimintakulut	15 544 313	16 844 831	17 677 693	17 652 057	4,8 %	17 260 680	17 228 015
3	TOIMINTAKATE	-14 509 946	-15 887 001	-16 666 568	-16 640 932	4,7 %	-16 283 009	-16 250 344
	Toimintakate € / asukas	-849,53	-920,83	-975,97	-974,46	5,8 %	-953,51	-951,59
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-14 732 306	-16 081 958	-16 885 628	-16 859 992	4,8 %	-16 533 417	-16 496 241
430	LUKIOKOULUTUS							
1	Toimintatuotot	60 494	90 000	20 000	20 000	-77,8 %	20 000	20 000
2	Toimintakulut	1 465 379	1 597 432	1 601 220	1 601 220	0,2 %	1 607 169	1 607 169
3	TOIMINTAKATE	-1 404 885	-1 507 432	-1 581 220	-1 581 220	4,9 %	-1 587 169	-1 587 169
	Toimintakate € / asukas	-82,25	-87,37	-92,59	-92,59	6,0 %	-92,94	-92,94
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 411 435	-1 509 703	-1 585 865	-1 585 865	5,0 %	-1 589 969	-1 592 020
460	KULTTUURI JA VAPAA-AIKAPALVELUT							
1	Toimintatuotot	995 329	578 100	616 530	616 530	6,6 %	616 030	616 030
2	Toimintakulut	5 953 036	5 954 847	6 148 368	6 147 740	3,2 %	6 145 199	6 145 199
3	TOIMINTAKATE	-4 957 707	-5 376 747	-5 531 838	-5 531 210	2,9 %	-5 529 169	-5 529 169
	Toimintakate € / asukas	-290,26	-311,64	-323,94	-323,90	3,9 %	-323,78	-323,78
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 133 560	-5 540 466	-5 729 771	-5 729 143	3,4 %	-5 736 733	-5 735 671
510	TEKNINEN LAUTAKUNTA							
1	Toimintatuotot	2 905 046	2 723 642	2 704 585	2 704 585	-0,7 %	2 686 435	2 686 435
37	Josta valmistus omaan käyttöön	440	1 000	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
2	Toimintakulut	6 305 236	5 637 849	5 779 611	5 779 380	2,5 %	5 805 804	5 806 704
3	TOIMINTAKATE	-3 400 190	-2 914 207	-3 075 026	-3 074 795	5,5 %	-3 119 369	-3 120 269
	Toimintakate € / asukas	-197,17	-168,91	-180,07	-180,05	6,6 %	-182,66	-182,72
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 573 589	-4 242 587	-4 679 665	-4 679 434	10,3 %	-4 807 458	-4 849 785
550	TILAPALVELUT							
1	Toimintatuotot	12 538 442	8 839 165	9 216 316	9 216 316	4,3 %	9 195 359	9 195 359
37	Josta valmistus omaan käyttöön	7 000						
2	Toimintakulut	12 663 787	7 846 138	8 007 630	8 007 630	2,1 %	8 028 988	8 028 988
3	TOIMINTAKATE	-125 345	993 027	1 208 687	1 208 687	21,7 %	1 166 371	1 166 371
	Toimintakate € / asukas	-7,27	57,56	70,78	70,78	23,0 %	68,30	68,30
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 555 803	-3 422 847	-2 742 977	-2 742 977	-19,9 %	-2 763 915	-2 714 231
810	RAHOITUS							
	Toimintakate € / asukas	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	129 605 030	44 524 500	40 929 500	41 039 500	-7,8 %	44 742 000	45 987 000
0	PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI							
1	Toimintatuotot	37 183 088	18 740 583	19 115 849	19 115 849	2,0 %	18 635 594	18 600 594
37	Josta valmistus omaan käyttöön	7 440	1 000	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
2	Toimintakulut	162 949 518	55 673 224	57 148 184	57 161 966	2,7 %	58 795 047	58 845 047
3	TOIMINTAKATE	-125 766 430	-36 932 641	-38 032 335	-38 046 117	3,0 %	-40 159 453	-40 244 452
	Toimintakate € / asukas	-7 292,92	-2 140,65	-2 227,11	-2 227,92	4,1 %	-2 351,67	-2 356,65
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 468 901	1 317 318	-3 203 140	-3 106 922	-335,9 %	-1 575 459	-388 236

TALOUSARVIOYHTEENVETO 2024
PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
TULOSYKSIKOT

Tunnus	Nimi	TP 2022	Talousarvio 2023	TA lautak. es. 2024	TA viimeisin. 2024	Muutos % edell. TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
111	VAALIT							
1	Toimintatuotot	39 879	32 000	96 300	96 300	200,9 %	0	0
2	Toimintakulut	47 734	60 053	165 294	165 101	174,9 %	60 308	0
3	TOIMINTAKATE	-7 855	-28 053	-68 994	-68 801	145,3 %	-60 308	0
	Toimintakate € / asukas	-0,46	-1,63	-4,04	-4,03	147,8 %	-3,53	0,00
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-11 076	-31 225	-71 637	-71 444	128,8 %	-60 308	0
122	LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO							
1	Toimintatuotot	889						
2	Toimintakulut	248 834	260 655	269 191	269 191	3,3 %	269 191	269 191
3	TOIMINTAKATE	-247 946	-260 655	-269 191	-269 191	3,3 %	-269 191	-269 191
	Toimintakate € / asukas	-14,52	-15,11	-15,76	-15,76	4,3 %	-15,76	-15,76
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-249 051	-260 783	-269 191	-269 191	3,2 %	-269 191	-269 191
123	KONSERNIJOHTO							
1	Toimintatuotot	26 818	8 000	10 000	10 000	25,0 %	10 000	10 000
2	Toimintakulut	1 191 273	1 318 068	1 271 475	1 271 024	-3,6 %	1 265 063	1 265 063
3	TOIMINTAKATE	-1 164 455	-1 310 068	-1 261 475	-1 261 024	-3,7 %	-1 255 063	-1 255 063
	Toimintakate € / asukas	-68,18	-75,93	-73,87	-73,84	-2,8 %	-73,49	-73,49
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 168 512	-1 313 478	-1 263 876	-1 263 425	-3,8 %	-1 257 692	-1 257 917
124	YHTEISET PALVELUT							
1	Toimintatuotot	850	75 000	196 100	196 100	161,5 %	163 000	148 000
2	Toimintakulut	450 878	1 036 857	1 164 131	1 135 614	9,5 %	1 131 888	1 078 880
3	TOIMINTAKATE	-450 028	-961 857	-968 031	-939 514	-2,3 %	-968 888	-930 880
	Toimintakate € / asukas	-26,10	-55,75	-56,69	-55,02	-1,3 %	-56,74	-54,51
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-450 028	-995 628	-969 466	-940 949	-5,5 %	-969 868	-931 761
145	TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT							
1	Toimintatuotot	913 852	528 008	526 008	526 008	-0,4 %	526 008	526 008
2	Toimintakulut	2 450 954	1 634 869	1 530 173	1 540 608	-5,8 %	1 541 384	1 541 384
3	TOIMINTAKATE	-1 537 102	-1 106 861	-1 004 165	-1 014 600	-8,3 %	-1 015 376	-1 015 376
	Toimintakate € / asukas	-89,99	-64,15	-58,80	-59,41	-7,4 %	-59,46	-59,46
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 538 229	-1 107 564	-1 004 800	-1 015 235	-8,3 %	-1 015 580	-1 015 925
172	TOIMISTOPALVELUT							
1	Toimintatuotot	1 595 173	929 619	1 051 620	1 051 620	13,1 %	1 040 120	1 040 120
2	Toimintakulut	1 541 140	965 829	1 098 441	1 095 812	13,5 %	1 076 298	1 076 298
3	TOIMINTAKATE	54 034	-36 210	-46 821	-44 192	22,0 %	-36 178	-36 178
	Toimintakate € / asukas	3,16	-2,10	-2,74	-2,59	23,3 %	-2,12	-2,12
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	53 634	-36 611	-48 573	-45 944	25,5 %	-38 194	-38 006
148	TYÖLLISYYSPALVELUT							
1	Toimintatuotot	182 202	45 000	55 600	55 600	23,6 %	55 600	55 600
2	Toimintakulut	1 629 948	1 395 328	1 290 309	1 369 638	-1,8 %	3 561 560	3 761 560
3	TOIMINTAKATE	-1 447 746	-1 350 328	-1 234 709	-1 314 038	-2,7 %	-3 505 960	-3 705 960
	Toimintakate € / asukas	-83,95	-78,27	-72,30	-76,95	-1,7 %	-205,30	-217,01
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 449 404	-1 350 328	-1 234 908	-1 314 237	-2,7 %	-3 505 960	-3 705 960
151	ELINKEINOTOIMISTO/							
1	Toimintatuotot	2 098 217	1 984 717	2 119 041	2 119 041	6,8 %	2 119 041	2 119 041
2	Toimintakulut	652 498	683 874	719 680	719 030	5,1 %	719 439	719 439
3	TOIMINTAKATE	1 445 720	1 300 843	1 399 361	1 400 011	7,6 %	1 399 602	1 399 602
	Toimintakate € / asukas	84,64	75,40	81,94	81,98	8,7 %	81,96	81,96
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 444 890	1 300 302	1 398 797	1 399 447	7,6 %	1 398 909	1 398 909
181	TIETOHALLINTO							
1	Toimintatuotot	998 612	658 534	765 329	765 329	16,2 %	756 430	756 430
2	Toimintakulut	904 755	687 872	794 631	793 476	15,4 %	787 264	787 364
3	TOIMINTAKATE	93 857	-29 338	-29 302	-28 147	-4,1 %	-30 834	-30 934
	Toimintakate € / asukas	5,50	-1,70	-1,72	-1,65	-3,1 %	-1,81	-1,81
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-11 403	-88 809	-71 706	-70 551	-20,6 %	-49 005	-33 526
311	LAUTAKUNTA JA HALLINTO							
1	Toimintatuotot	149 315						
2	Toimintakulut	1 435 237						
3	TOIMINTAKATE	-1 285 922						
	Toimintakate € / asukas	-74,57						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 285 922						

Tunnus	Nimi	TP 2022	Talousarvio 2023	TA lautak. es. 2024	TA viimeisin. 2024	Muutos % edell TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
386	ESSOTE							
1	Toimintatuotot							
2	Toimintakulut	29 572 352						
3	TOIMINTAKATE	-29 572 352						
	Toimintakate € / asukas	-1 714,84						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-29 572 352						
387	MUUT SAIRAALAT							
1	Toimintatuotot	49 164						
2	Toimintakulut	1 961						
3	TOIMINTAKATE	47 203						
	Toimintakate € / asukas	2,74						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	47 203						
341	KOTIIN TUOTETTAVAT PALVELUT							
1	Toimintatuotot	1 687 520						
2	Toimintakulut	8 357 077						
3	TOIMINTAKATE	-6 669 557						
	Toimintakate € / asukas	-386,75						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 686 105						
344	PALVELUOHJAUS JA TUKIPALVELUT							
1	Toimintatuotot	482 117						
2	Toimintakulut	2 984 267						
3	TOIMINTAKATE	-2 502 150						
	Toimintakate € / asukas	-145,09						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 503 861						
345	PALVELUKESKUKSET							
1	Toimintatuotot	2 065 100						
2	Toimintakulut	7 657 341						
3	TOIMINTAKATE	-5 592 242						
	Toimintakate € / asukas	-324,28						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 623 453						
346	PALVELUASUMISEN OSTOT							
1	Toimintatuotot	2 347 074						
2	Toimintakulut	8 356 539						
3	TOIMINTAKATE	-6 009 465						
	Toimintakate € / asukas	-348,48						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-6 009 465						
356	OSASTO JA KOTISAIRAALA							
1	Toimintatuotot	520 178						
2	Toimintakulut	4 189 465						
3	TOIMINTAKATE	-3 669 287						
	Toimintakate € / asukas	-212,77						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 674 411						
359	PÄIHDE- JA MIELENTERVEYSPALVELUT							
1	Toimintatuotot	501 049						
2	Toimintakulut	4 157 336						
3	TOIMINTAKATE	-3 656 287						
	Toimintakate € / asukas	-212,02						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 660 622						
360	KUNTOUTUS							
1	Toimintatuotot	70 331						
2	Toimintakulut	891 378						
3	TOIMINTAKATE	-821 047						
	Toimintakate € / asukas	-47,61						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-824 781						
361	VASTAANOTTOTOIMINTA JA TUKIPALVELUT							
1	Toimintatuotot	2 975 746						
2	Toimintakulut	10 198 758						
3	TOIMINTAKATE	-7 223 012						
	Toimintakate € / asukas	-418,85						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-7 237 909						
363	SUUN TERVEYDENHUOLTO							
1	Toimintatuotot	706 597						
2	Toimintakulut	2 641 811						
3	TOIMINTAKATE	-1 935 214						
	Toimintakate € / asukas	-112,22						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 945 130						

Tunnus	Nimi	TP 2022	Talousarvio 2023	TA lautak. es. 2024	TA viimeisin. 2024	Muutos % edell TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
353	LAPSIPERHEIDEN PTH PALVELUT							
1	Toimintatuotot	65 572						
2	Toimintakulut	1 662 509						
3	TOIMINTAKATE	-1 596 938						
	Toimintakate € / asukas	-92,60						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 601 971						
357	LAPSIPERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT							
1	Toimintatuotot	1 775						
2	Toimintakulut	1 468 726						
3	TOIMINTAKATE	-1 466 951						
	Toimintakate € / asukas	-85,07						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 467 002						
352	LASTENSUOJELUPALVELUT							
1	Toimintatuotot	259 713						
2	Toimintakulut	6 019 585						
3	TOIMINTAKATE	-5 759 872						
	Toimintakate € / asukas	-334,00						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 765 346						
358	TYÖIKÄISTEN SOSIAALIPALVELUT							
1	Toimintatuotot	139 782						
2	Toimintakulut	1 019 780						
3	TOIMINTAKATE	-879 998						
	Toimintakate € / asukas	-51,03						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-883 112						
342	VAMMAISTEN PALVELUT							
1	Toimintatuotot	617 805						
2	Toimintakulut	11 805 451						
3	TOIMINTAKATE	-11 187 646						
	Toimintakate € / asukas	-648,75						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-11 188 724						
411	TALOUS JA JOHTO							
1	Toimintatuotot	23						
2	Toimintakulut	284 642	381 265	397 843	397 296	4,2 %	395 295	395 295
3	TOIMINTAKATE	-284 619	-381 265	-397 843	-397 296	4,2 %	-395 295	-395 295
	Toimintakate € / asukas	-16,50	-22,10	-23,30	-23,26	5,3 %	-23,15	-23,15
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-286 203	-382 994	-398 979	-398 432	4,0 %	-396 165	-396 662
412	TUKIPALVELUT JA OPPILASHUOLTO							
1	Toimintatuotot	732 032	878 818	180 595	180 595	-79,5 %	180 200	180 200
2	Toimintakulut	1 308 134	922 671	395 035	394 043	-57,3 %	472 153	472 153
3	TOIMINTAKATE	-576 102	-43 853	-214 440	-213 448	386,7 %	-291 953	-291 953
	Toimintakate € / asukas	-33,41	-2,54	-12,56	-12,50	391,8 %	-17,10	-17,10
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-579 199	-44 741	-215 539	-214 547	379,5 %	-292 536	-293 013
414	PÄIVÄKOTIHOITO							
1	Toimintatuotot	336 976	332 200	495 700	495 700	49,2 %	238 700	230 700
2	Toimintakulut	5 814 095	6 641 704	6 973 104	6 962 024	4,8 %	6 805 424	6 801 103
3	TOIMINTAKATE	-5 477 120	-6 309 504	-6 477 404	-6 466 324	2,5 %	-6 566 724	-6 570 403
	Toimintakate € / asukas	-320,67	-365,70	-379,31	-378,66	3,5 %	-384,54	-384,75
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-5 542 128	-6 372 895	-6 538 331	-6 527 251	2,4 %	-6 613 498	-6 619 519
416	PERHEPÄIVÄHOITO							
1	Toimintatuotot	71 342	70 250	33 500	33 500	-52,3 %	33 500	33 500
2	Toimintakulut	893 173	987 047	984 046	981 778	-0,5 %	982 304	981 604
3	TOIMINTAKATE	-821 830	-916 797	-950 546	-948 278	3,4 %	-948 804	-948 104
	Toimintakate € / asukas	-48,12	-53,14	-55,66	-55,53	4,5 %	-55,56	-55,52
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-823 140	-917 904	-957 495	-955 227	4,1 %	-954 743	-950 580
417	RYHMÄPERHEPÄIVÄHOITO							
1	Toimintatuotot	11 932	9 400	17 500	17 500	86,2 %	17 500	5 500
2	Toimintakulut	240 925	290 230	377 240	376 442	29,7 %	376 644	376 644
3	TOIMINTAKATE	-228 994	-280 830	-359 740	-358 942	27,8 %	-359 144	-371 144
	Toimintakate € / asukas	-13,41	-16,28	-21,07	-21,02	29,1 %	-21,03	-21,73
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-229 508	-281 030	-359 740	-358 942	27,7 %	-359 144	-371 144

Tunnus	Nimi	TP 2022	Talousarvio 2023	TA lautak. es. 2024	TA viimeisin. 2024	Muutos % edell TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
418	LEIKKITOIMINTA							
1	Toimintatuotot	277	300			-100,0 %		
2	Toimintakulut	92 828	95 282	92 715	92 509	-2,9 %	92 638	92 638
3	TOIMINTAKATE	-92 551	-94 982	-92 715	-92 509	-2,6 %	-92 638	-92 638
	Toimintakate € / asukas	-5,42	-5,51	-5,43	-5,42	-1,6 %	-5,42	-5,42
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-92 792	-95 410	-92 936	-92 730	-2,8 %	-92 638	-92 638
419	MUU PÄIVÄHOITO							
1	Toimintatuotot	1 500						
2	Toimintakulut	493 006	430 523	410 354	410 354	-4,7 %	410 354	410 354
3	TOIMINTAKATE	-491 506	-430 523	-410 354	-410 354	-4,7 %	-410 354	-410 354
	Toimintakate € / asukas	-28,78	-24,95	-24,03	-24,03	-3,7 %	-24,03	-24,03
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-491 690	-430 523	-410 354	-410 354	-4,7 %	-410 354	-410 354
421	ESIOPETUS							
1	Toimintatuotot	7 578	6 550	5 550	5 550	-15,3 %	5 550	5 550
2	Toimintakulut	1 230 417	1 288 127	1 079 344	1 077 778	-16,3 %	1 057 426	1 056 655
3	TOIMINTAKATE	-1 222 839	-1 281 577	-1 073 794	-1 072 228	-16,3 %	-1 051 876	-1 051 105
	Toimintakate € / asukas	-71,59	-74,28	-62,88	-62,79	-15,5 %	-61,60	-61,55
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 225 637	-1 284 008	-1 075 379	-1 073 813	-16,4 %	-1 052 545	-1 051 738
422	PERUSOPETUS							
1	Toimintatuotot	763 339	710 480	741 700	741 700	4,4 %	721 171	721 171
2	Toimintakulut	13 421 265	14 561 035	15 546 936	15 523 764	6,6 %	15 172 559	15 140 665
3	TOIMINTAKATE	-12 657 926	-13 850 555	-14 805 236	-14 782 064	6,7 %	-14 451 388	-14 419 494
	Toimintakate € / asukas	-741,10	-802,79	-866,97	-865,61	7,8 %	-846,25	-844,38
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-12 873 856	-14 041 017	-15 020 687	-14 997 515	6,8 %	-14 698 395	-14 661 802
424	ILTAPÄIVÄTOIMINTA							
1	Toimintatuotot	80 040	90 800	96 400	96 400	6,2 %	96 400	96 400
2	Toimintakulut	354 324	394 045	394 086	394 086	0,0 %	394 395	394 395
3	TOIMINTAKATE	-274 284	-303 245	-297 686	-297 686	-1,8 %	-297 995	-297 995
	Toimintakate € / asukas	-16,06	-17,58	-17,43	-17,43	-0,8 %	-17,45	-17,45
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-274 532	-303 432	-297 910	-297 910	-1,8 %	-298 219	-298 219
491	NUORISOTOIMI							
1	Toimintatuotot	183 410	150 000	167 475	167 475	11,7 %	154 550	154 550
2	Toimintakulut	538 308	601 624	657 327	656 429	9,1 %	636 299	636 299
3	TOIMINTAKATE	-354 898	-451 624	-489 852	-488 954	8,3 %	-481 749	-481 749
	Toimintakate € / asukas	-20,78	-26,18	-28,68	-28,63	9,4 %	-28,21	-28,21
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-358 280	-453 501	-491 652	-490 754	8,2 %	-484 257	-484 481
431	LUKIO							
1	Toimintatuotot	60 494	90 000	20 000	20 000	-77,8 %	20 000	20 000
2	Toimintakulut	1 465 379	1 597 432	1 601 220	1 601 220	0,2 %	1 607 169	1 607 169
3	TOIMINTAKATE	-1 404 885	-1 507 432	-1 581 220	-1 581 220	4,9 %	-1 587 169	-1 587 169
	Toimintakate € / asukas	-82,25	-87,37	-92,59	-92,59	6,0 %	-92,94	-92,94
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 411 435	-1 509 703	-1 585 865	-1 585 865	5,0 %	-1 589 969	-1 592 020
461	VAPAA-AIKATOIMEN HALLINTO							
2	Toimintakulut	125 027	169 320	169 812	169 812	0,3 %	167 087	167 087
3	TOIMINTAKATE	-125 027	-169 320	-169 812	-169 812	0,3 %	-167 087	-167 087
	Toimintakate € / asukas	-7,32	-9,81	-9,94	-9,94	1,3 %	-9,78	-9,78
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-144 339	-186 793	-170 143	-170 143	-8,9 %	-167 285	-167 625
441	SEUTUOPISTO							
1	Toimintatuotot	355 530	195 550	194 000	194 000	-0,8 %	194 000	194 000
2	Toimintakulut	1 354 216	1 279 675	1 332 655	1 332 641	4,1 %	1 333 521	1 333 521
3	TOIMINTAKATE	-998 686	-1 084 125	-1 138 655	-1 138 641	5,0 %	-1 139 521	-1 139 521
	Toimintakate € / asukas	-58,47	-62,84	-66,68	-66,68	6,1 %	-66,73	-66,73
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 005 695	-1 089 550	-1 144 220	-1 144 206	5,0 %	-1 144 797	-1 147 178
451	TAITEEN PERUSOPETUS							
1	Toimintatuotot	13 011	5 000	5 000	5 000	0,0 %	5 000	5 000
2	Toimintakulut	118 528	119 593	121 366	121 366	1,5 %	121 394	121 394
3	TOIMINTAKATE	-105 518	-114 593	-116 366	-116 366	1,5 %	-116 394	-116 394
	Toimintakate € / asukas	-6,18	-6,64	-6,81	-6,81	2,6 %	-6,82	-6,82
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-105 708	-114 593	-116 366	-116 366	1,5 %	-116 394	-116 394
462	KULTTUURITOIMI							
1	Toimintatuotot	291 169	177 600	195 360	195 360	10,0 %	195 360	195 360
2	Toimintakulut	1 154 707	1 102 857	1 156 063	1 155 514	4,8 %	1 156 129	1 156 129
3	TOIMINTAKATE	-863 537	-925 257	-960 703	-960 154	3,8 %	-960 769	-960 769
	Toimintakate € / asukas	-50,56	-53,63	-56,26	-56,22	4,8 %	-56,26	-56,26
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-888 200	-948 831	-984 975	-984 426	3,8 %	-984 591	-978 179

Tunnus	Nimi	TP 2022	Talousarvio 2023	TA lautak. es. 2024	TA viimeisin. 2024	Muutos % edell. TA	TA + 1 vuosi	TA + 2 vuotta
471	KIRJASTOTOIMI							
1	Toimintatuotot	17 610	11 600	17 500	17 500	50,9 %	17 500	17 500
2	Toimintakulut	974 471	1 124 800	1 165 477	1 165 412	3,6 %	1 174 697	1 174 697
3	TOIMINTAKATE	-956 861	-1 113 200	-1 147 977	-1 147 912	3,1 %	-1 157 197	-1 157 197
	Toimintakate € / asukas	-56,02	-64,52	-67,22	-67,22	4,2 %	-67,76	-67,76
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-961 916	-1 116 702	-1 150 696	-1 150 631	3,0 %	-1 161 101	-1 163 229
481	LIIKUNTATOIMI							
1	Toimintatuotot	318 009	188 350	204 670	204 670	8,7 %	204 170	204 170
2	Toimintakulut	2 226 088	2 158 601	2 202 996	2 202 996	2,1 %	2 192 371	2 192 371
3	TOIMINTAKATE	-1 908 078	-1 970 251	-1 998 326	-1 998 326	1,4 %	-1 988 201	-1 988 201
	Toimintakate € / asukas	-111,71	-114,20	-117,02	-117,02	2,5 %	-116,43	-116,43
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 027 702	-2 083 996	-2 163 372	-2 163 372	3,8 %	-2 162 565	-2 163 066
388	YMPÄRISTÖTERVEYDENHOITO							
2	Toimintakulut	353 378	417 850	460 350	460 350	10,2 %	460 350	460 350
3	TOIMINTAKATE	-353 378	-417 850	-460 350	-460 350	10,2 %	-460 350	-460 350
	Toimintakate € / asukas	-20,69	-24,22	-26,96	-26,96	11,3 %	-26,96	-26,96
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-353 378	-417 850	-460 350	-460 350	10,2 %	-460 350	-460 350
511	TEKNISEN TOIMEN HALLINTO							
2	Toimintakulut	1 939 287	316 483	309 102	309 102	-2,3 %	296 278	296 278
3	TOIMINTAKATE	-1 939 287	-316 483	-309 102	-309 102	-2,3 %	-296 278	-296 278
	Toimintakate € / asukas	-112,46	-18,34	-18,10	-18,10	-1,3 %	-17,35	-17,35
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 944 229	-320 710	-313 217	-313 217	-2,3 %	-300 393	-300 393
521	MAANKÄYTTÖ							
1	Toimintatuotot	2 296 074	2 176 172	2 190 435	2 190 435	0,7 %	2 187 435	2 187 435
37	<i>Josta valmistus omaan käyttöön</i>	440						
2	Toimintakulut	999 849	1 088 389	1 045 138	1 045 029	-4,0 %	1 080 788	1 080 788
3	TOIMINTAKATE	1 296 225	1 087 783	1 145 297	1 145 406	5,3 %	1 106 647	1 106 647
	Toimintakate € / asukas	75,89	63,05	67,07	67,07	6,4 %	64,80	64,80
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 292 820	1 084 758	1 141 878	1 141 987	5,3 %	1 103 110	1 104 425
545	KUNNALLISTEKNIikka							
1	Toimintatuotot	26 220	39 000	15 000	15 000	-61,5 %	15 000	15 000
2	Toimintakulut	2 279 081	2 439 667	2 574 054	2 573 949	5,5 %	2 576 921	2 576 921
3	TOIMINTAKATE	-2 252 861	-2 400 667	-2 559 054	-2 558 949	6,6 %	-2 561 921	-2 561 921
	Toimintakate € / asukas	-131,90	-139,14	-149,85	-149,85	7,7 %	-150,02	-150,02
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 342 155	-3 646 593	-4 090 956	-4 090 851	12,2 %	-4 208 783	-4 253 750
561	LÄMPÖLAITOKSET							
1	Toimintatuotot	396 934	382 470	398 150	398 150	4,1 %	383 000	383 000
2	Toimintakulut	331 087	374 233	373 317	373 300	-0,2 %	373 317	373 317
3	TOIMINTAKATE	65 847	8 237	24 833	24 851	201,7 %	9 684	9 684
	Toimintakate € / asukas	3,86	0,48	1,45	1,46	204,8 %	0,57	0,57
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-8 365	-65 975	-39 076	-39 059	-40,8 %	-22 576	-20 351
731	RAKENNUSVALVONTATOIMISTO							
1	Toimintatuotot	185 818	126 000	101 000	101 000	-19,8 %	101 000	101 000
37	<i>Josta valmistus omaan käyttöön</i>		1 000	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
2	Toimintakulut	755 931	1 001 227	1 017 651	1 017 651	1,6 %	1 018 151	1 019 051
3	TOIMINTAKATE	-570 113	-875 227	-916 651	-916 651	4,7 %	-917 151	-918 051
	Toimintakate € / asukas	-33,38	-50,73	-53,68	-53,68	5,8 %	-53,71	-53,76
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-571 661	-876 217	-917 945	-917 945	4,8 %	-918 467	-919 367
173	RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT							
1	Toimintatuotot	5 254 808						
2	Toimintakulut	5 618 258						
3	TOIMINTAKATE	-363 450						
	Toimintakate € / asukas	-21,08						
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-370 902						
174	TILAPALVELUT							
1	Toimintatuotot	7 283 633	8 839 165	9 216 316	9 216 316	4,3 %	9 195 359	9 195 359
37	<i>Josta valmistus omaan käyttöön</i>	7 000						
2	Toimintakulut	7 045 529	7 846 138	8 007 630	8 007 630	2,1 %	8 028 988	8 028 988
3	TOIMINTAKATE	238 104	993 027	1 208 687	1 208 687	21,7 %	1 166 371	1 166 371
	Toimintakate € / asukas	13,94	57,56	70,78	70,78	23,0 %	68,30	68,30
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 184 901	-3 422 847	-2 742 977	-2 742 977	-19,9 %	-2 763 915	-2 714 231
811	RAHOITUSOSA							
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	129 605 030	44 524 500	40 929 500	41 039 500	-7,8 %	44 742 000	45 987 000
0	PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI							
1	Toimintatuotot	37 183 088	18 740 583	19 115 849	19 115 849	2,0 %	18 635 594	18 600 594
37	<i>Josta valmistus omaan käyttöön</i>	7 440	1 000	1 000	1 000	0,0 %	1 000	1 000
2	Toimintakulut	162 949 518	55 673 224	57 148 184	57 161 966	2,7 %	58 795 047	58 845 047
3	TOIMINTAKATE	-125 766 430	-36 932 641	-38 032 335	-38 046 117	3,0 %	-40 159 453	-40 244 452
	Toimintakate € / asukas	-7 292,92	-2 140,65	-2 227,11	-2 227,92	4,1 %	-2 351,67	-2 356,65
8	TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-2 468 901	1 317 318	-3 203 140	-3 106 922	-335,9 %	-1 575 459	-388 236

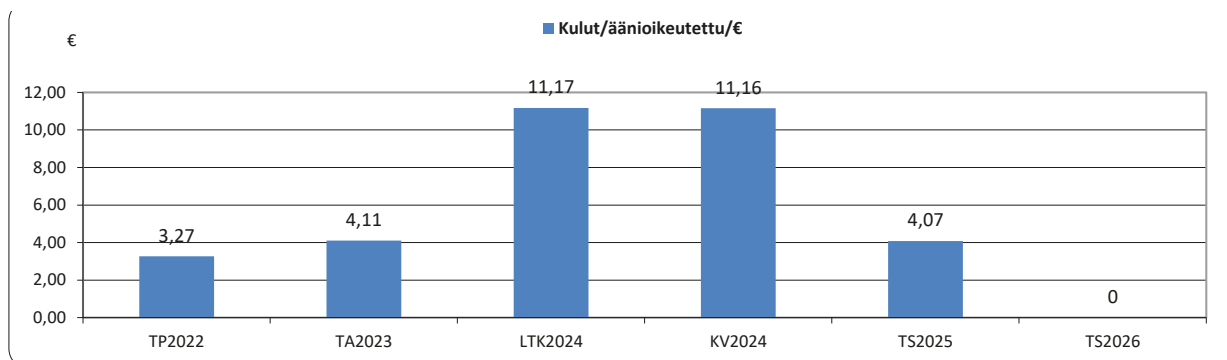
Kuvaus toiminnasta

Vaalilain mukaan kunnan tulee toimittaa kunnalliset ja valtiolliset vaalit. Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttää aluevaltuusto, jonka jäsenet ja varajäsenet valitaan aluevaaleilla. Aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa vuodesta 2025 lukien. Presidentinvaalit järjestetään tammikuussa 2024 ja Europarlamenttivaalit järjestetään kesäkuussa 2024. Toiminnan laadusta johtuen tavoitteiden asettaminen ei ole mielekäästä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Konkreettisimpia riskejä ovat osaavan henkilöstön saamisen vaikeus ja tietoliikenneyhteyksien toimivuus. Kunkin ennakoäänestyspaikan ja varsinaisen vaalipäivän äänestyspaikan kohdalla tehdään tietosuoja- ja -turva-arviointi yhtäaikaisen muun toiminnan ja materiaalin säilytyspaikan suhteen. Riskiä pyritään pienentämään sopimalla hyvissä ajoin tilojen varsinaisten käyttäjien kanssa tilojen käytöstä äänestystoiminnan aikana. Vaalilautakunnille ja -toimikunnille järjestetään koulutusta niin järjestelmien käyttöön kuin itse vaalitoimintaan. Ennakoäänestystyöntekijöiltä vaaditaan osallistumista sisäiseen koulutukseen niin järjestelmien käytöstä kuin itse vaalitoiminnasta.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Kulut/äänioikeutettu/€	3,27	4,11	11,17	11,16	11,16	11,16	4,07	0

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	40	32	96	96	96	96	0	0
Kulut	48	60	165	165	165	165	60	0
Kate	-8	-28	-69	-69	-69	-69	-60	0

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Arvio äänioikeutettujen lkm:stä	14 606		14 800					

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Ei päätoimista henkilöstöä. Keskusvaalilautakunnan sihteeri ja muu henkilöstö palkataan kuhunkin vaaliin erikseen lähes kokonaan kaupungin olemassaolevasta henkilöstöstä.								

Vertailut

	Pieksä-mäki	Savo-Karjalan vaalipiiri	Kaakkois-Suomen vaalipiiri	Koko maa
Äänestysaktiivisuus vuoden 2023 eduskuntavaaleissa	53,1			71,9
Äänestysaktiivisuus vuoden 2022 aluevaaleissa	43,4			47,5
Äänestysaktiivisuus vuoden 2021 kuntavaaleissa	46,5	50,2	51,2	55,1
Äänestysaktiivisuus vuoden 2019 eduskuntavaaleissa	61,4	67,4	67,8	72,1
Äänestysaktiivisuus vuoden 2019 eurovaaleissa	32,4	36,4	36,5	42,7
Äänestysaktiivisuus vuoden 2018 presidentinvaaleissa	63,7	66,3	67,8	69,9

Kuvaus toiminnasta

Yleishallinnon tulosalue sisältää luottamushenkilöorganisaation (kaupunginvaltuusto ja -hallitus ja tarkastuslautakunta), konsernijohdon, talous- ja henkilöstöhallinnon, toimistopalvelut, työllisyyspalvelut ja joukkoliikenteen. Kotoutumisen palvelut sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen siirtyivät yleishallinnon tulosalueelle 1.1.2023 alkaen.

Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet

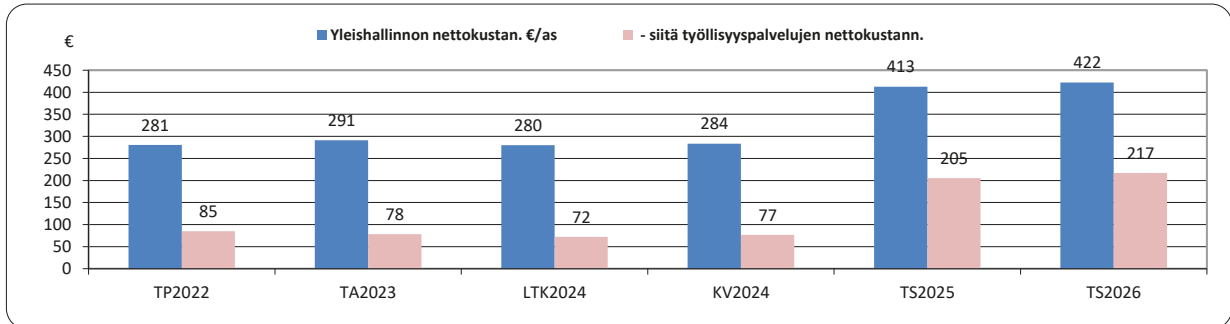
(Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Asiakirjojen käsittelyprosessien uudistaminen	sähköinen arkistointi otettu käyttöön
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Kaupungin nettisivut täyttävät saavutettavuusdirektiivin vaatimukset	nettisivut täyttävät saavutettavuusdirektiivin
3. Viihtyisien ja toimivien asuinympäristöjen kehittäminen	Kaupunki turvaa kunnan alueella nykytasoisien joukkoliikenteen palvelutason	Ajossa olevien ajoneuvojen määrä (paikallisliikenne, palveluliikenne, asiointitaksiliikenne, haja-alueiden linjavuorot)
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen	Järjestettyjen kumppanuuspöytien lukumäärä/vuosi (Jäppilä, kantakaupunki, Naarajärvi, Virtasalmi)

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yleishallinnon keskeisimmät riskit sisältyvät henkilöstön saatavuuteen, pysyvyyteen, eläköitymiseen ja työhyvinvointiin. Kunnan talouteen vaikuttavat mm. väestön väheneminen sekä muutokset valtionosuuksissa ja verotulojen kertymissä. TE-uudistus tuo merkittävän muutoksen suunnitelmavuosien toimintaan ja talouteen. Vuosikatteen heikentyminen ja alijäämäiset tilinpäätökset lisäävät kaupungin velkaantumista. Rahoitusriskiä on pienennetty painottamalla kiinteäkorkoisten kertalyhenteisten lainojen osuutta lainasalkusta. Inflaatio ja korkotason nousu lisäävät sekä käyttö- että rahoituskustannuksia.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Yleishallinnon nettokustann. €/as	281	291	280	284	284	284	413	422
- siitä työllisyyspalvelujen nettokustann.	85	78	72	77	77	77	205	217

Mittarit	TA2024
1. sähköinen arkistointi otettu käyttöön	kyllä / ei
2. nettisivut täyttävät saavutettavuusdirektiivin	kyllä / ei
3. ajossa olevien ajoneuvojen määrä	22
4. järjestettyjen kumppanuuspöytien määrä	8

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	2 720	1 586	1 839	1 839	1 839	1 839	1 795	1 780
Kulut	7 513	6 612	6 624	6 682	6 682	6 682	8 845	8 992
Kate	-4 793	-5 026	-4 784	-4 843	-4 843	-4 843	-7 051	-7 213

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tarkastuspäivät	49	44	44	44	44	44	44	44
Kvalt:n kokoukset	10	7	7	7	7	7	7	7
Khall:n kokoukset	17	16	16	16	16	16	16	16
Seminaarit + iltakoulut	3	5	5	5	5	5	5	5

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Konsernijohto	1	1	1	1	1	1	1	1
Talous- ja hallintoyksikkö	3,5	3,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Toimistopalvelut	33	17	18,6	18,6	18,6	18,6	18,6	16,6
Työllisyyspalvelut	5	1,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Hyte ja kotoutumisen edistäminen	0	1,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,0	1,5

Vertailut

	Pieksä- mäki	Heinola	Jämsä	Varkaus
Työmarkkinatuen kuntaosuus 2022 (€/vuosi)	893 960	1 765 546	1 772 550	1 526 548
Työmarkkinatuen kuntaosuus 2021 (€/vuosi)	1 082 124	1 924 021	1 927 082	1 782 000
Työmarkkinatuen kuntaosuus 2020 (€/vuosi)	929 896	1 812 268	1 819 624	1 737 701

Kuvaus toiminnasta

Yrityspalveluiden toiminta-alueina ovat aloittavien ja omistajaa vaihtavien yritysten neuvonta, toimivien yritysten kehittämisneuvonta, kasvuhankkeet sekä yritysten ja työn houkuttelevuus paikkakunnalle. Lakisääteinen maaseututoimi tulee sopimuspohjaisena Mikkelin kaupungin kautta. Kaupungin matkailun markkinointitoimet. Kaupungin omistamien vuokrattavien liike- ja toimitilojen hallinta ja vuokraus. Elinkeinotoimella on tilat osoitteessa Kauppakatu 1, 1. kerros. Pieksämäellä on yrityksiä noin 1 200 kappaletta, joista uusia vuosittain noin 70. Tukia hakevia maatiloja on vuositasona noin 230.

Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet

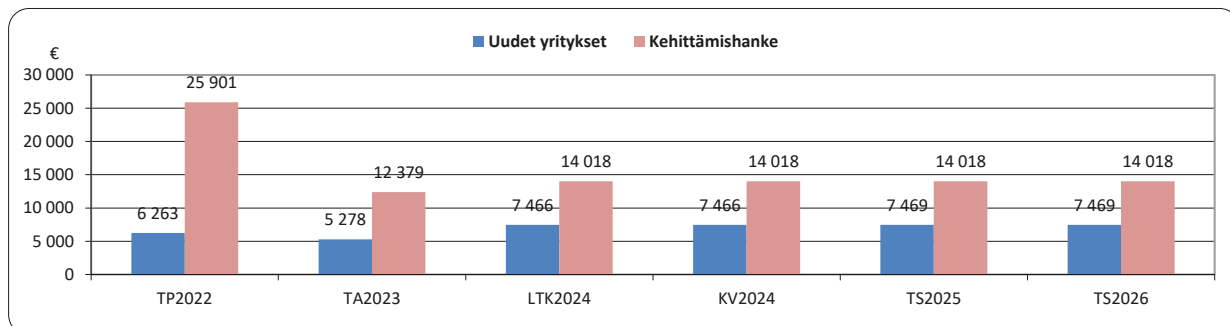
(Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Uusien yrittäjien neuvonta	Perustettujen yritysten määrä
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Yhteistyö yrittäjien kanssa	Yrittäjille järjestettyjen tilaisuuksien määrä
3. Viihtyisien ja toimivien asuinympäristöjen kehittäminen	Tapahtumayhteistyö kaupungin elävöittämiseksi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Tapahtuma-yhteistyösopimusten määrä
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Oppilaitosyhteistyö	Esittelykäyntien määrä oppilaitoksissa/ yrityspalveluissa

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kerran vuodessa tehdään riskien kartoitus, jonka pohjalta laaditaan suunnitelma riskien vaikutusten minimoimiseksi. Merkittäviä riskitekijöitä ei ole havaittu. Lähinnä riskit ovat toiminnallisia ja liittyvät pääosin henkilöriskeihin.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Uudet yritykset	6 263	5 278	7 466	7 466	7 466	7 466	7 469	7 469
Kehittämishanke	25 901	12 379	14 018	14 018	14 018	14 018	14 018	14 018

Mittarit	TA2024
1. Perustettujen yritysten määrä	70
2. Yrittäjille järjestettyjen tilaisuuksien määrä	10
3. Tapahtumayhteistyösopimusten määrä	6
4. Esittelykäyntien määrä oppilaitoksissa/yrityspalveluissa	8

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	2 098	1 985	2 119	2 119	2 119	2 119	2 119	2 119
Kulut	652	684	720	719	719	719	719	719
Kate	1 446	1 301	1 399	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Uudet yritykset	70	80	70	70	70	70	70	70
Hankkeitten kuntaosuudet	4	10	10	10	10	10	10	10

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Vakituiset	3	3	3	3	3	3	3	3

Vertailut

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Heinola	Jämsä	Varkaus
Yritysten lkm 1/2023	1 199	452 077	10 186	1 135	1 507	1 141

Kuvaus toiminnasta

ICT-palvelut: vastuualueiden sekä konserniyhtiöiden tietohallinnolle antamien järjestelmien, ohjelmien, palvelimien ja työasemien elinkaaren hallinta ja ylläpito, matkapuhelinten hankinta ja liittymien käyttöönotto, tulostamis- ja kopiokonepalvelun hallinnointi, tietoliikenteen hallinnointi sekä edellisiin liittyvästä tietoturvasta huolehtiminen, asiakaspalvelu. Tietohallinnon asiantuntijapalvelut.

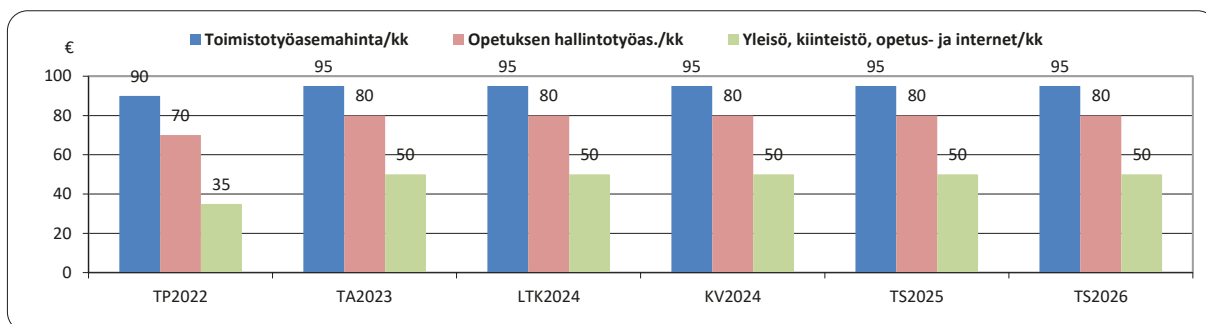
Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet (Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Identiteetinhallinnan ja automatisoinnin suunnittelu. Toimintamallin käyttäminen vähentää inhimillisiä virheitä prosessia ja sen myötä kuluja.	Toimintamallin suunnittelun ja käyttöönoton seuranta
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Microsoft-lisenssointiuudistus. Siirrytään käyttämään poistuvien tuotteiden jälkeen yhteinäisiä tuotteita, joka lisää tuotteiden yhteentoimivuutta.	Muutoksen aiheuttamien kustannusten seuranta
3. Viihtyisien ja toimivien asuinympäristöjen kehittäminen	Tukipyyntöjen ratkaisuaajan seurannalla pyritään mahdollisimman hyvään palvelutasoon, jolla tuetaan tulosyksiköiden kuntalaisille näkyvää toimintaa.	Palvelutason seuranta
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Tietoturvapoikkeamien reaaliaikaisen seuranta- ja valvontaratkaisun käyttöönotto tukee työntekijöiden tietoturvallista ja häiriötöntä työntekoa.	Toimintamallin suunnittelun ja käyttöönoton seuranta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Toiminnan keskeisimmät ulkoiset riskit ovat erilaiset kyberriskit sekä sisäiset riskit (tietoturvaan ja -suojaan tai riskitietoisuuteen liittyviä toimintatapoja). Ulkoisia riskejä pyritään pienentämään erilaisilla laite- ja ohjelmistotoimenpiteillä, sisäisiä riskejä tiedotuksilla ja tietoturva- ja tietosuojakoulutuksilla. Ei toivotut tapahtumat raportoidaan tapahtuman yhteydessä johdolle, samalla arvioidaan miten samanlaista riskiä voidaan pienentää vastaisuudessa. Riskien kartoitus ja arviointi tehdään keväisin.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Toimistotyöasemahinta/kk	90	95	95	95	95	95	95	95
Opetuksen hallintotyöas./kk	70	80	80	80	80	80	80	80
Yleisö, kiinteistö, opetus- ja internet/kk	35	50	50	50	50	50	50	50

Mittarit	TA2024
1. Toimintamallin suunnittelun ja käyttöönoton seuranta	Tilanneseuranta
2. Muutoksen aiheuttamien kustannusten seuranta	uudet lisenssit yht. max 6 000 € /kk
3. Palvelutason seuranta	Ratkaistu 3 pv sisällä yli 65 %
4. Toimintamallin suunnittelun ja käyttöönoton seuranta	Tilanneseuranta

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	999	659	765	765	765	765	756	756
Kulut	905	688	795	793	793	793	787	787
Kate	94	-29	-29	-28	-28	-28	-31	-31

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Toimistotyöasema	651	202	243	243	243	243	243	243
Opetuksen hallintotyöasemat	19	20	18	18	18	18	18	18
Työasema opetus	701	612	569	569	569	569	569	569
Yleisö, kiinteistö, opetus- ja internet/kk (ei erittelyä)		84	127	127	127	127	127	127

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tietohallinto	7	5,8	5,8	5,8	5,8	5,8	5	5

Kuvaus toiminnasta

Hallinnon tehtävänä on huolehtia kaupungin opetussuunnitelmien ja palvelustrategian mukaisten kasvatus- ja opetustavoitteiden saavuttamisesta varhaiskasvatuksessa, opetuksessa ja nuorisotoimessa koko kunnan alueella. Johto ja henkilökunta vastaavat johtamisen ja tuloksellisuuden kehittämisestä sekä tuottavat laadukkaita hallinto- ja asiantuntijapalveluja.

Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet

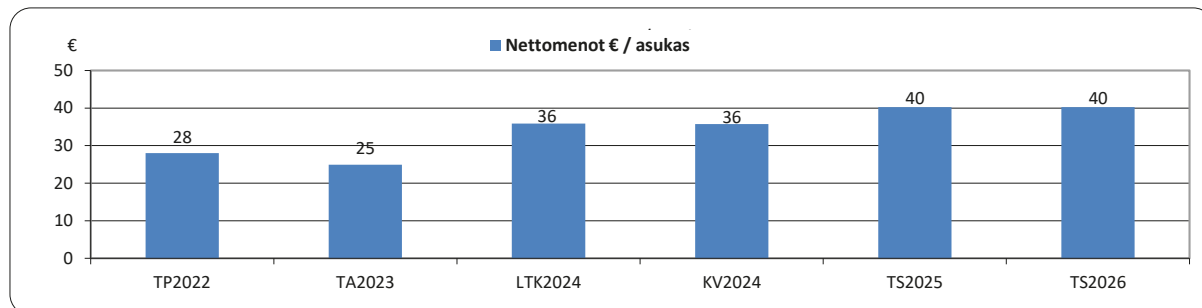
(Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Vastuualueen toiminnan kehittäminen ajankohtaisten erikseen haettavien avustusten rahoituksella.	Saadut avustukset € / v
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Tuemme lasten harrastuneisuuden lisäämistä osallistumalla Harrastamisen Suomen malli -ohjelmaan.	Toteutuneiden kerhojen määrä
3. Viihtyisien ja toimivien asuinympäristöjen kehittäminen	Toimintaympäristön toimivuuden, turvallisuuden, siisteyden sekä esteettömyyden varmistaminen.	Terveystieteiden tutkimuskeskusten lukumäärä
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Esihenkilötyön tukeminen.	Hallinnon henkilöstön ja esihenkilöiden kanssa käydyt kehityskeskustelut lkm

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Keskeiset riskit ja miten sisäinen valvonta toteutetaan. 1. Avustuksia ei myönnetä. Uuden hallituksen opetukseen myönnettävien avustusten määrä pienenee. Riski on taloudellinen ja strateginen. Seuraamme aktiivisesti eri virastojen myöntämiä avustuksia ja arvioimme niiden ajankohtaisuutta ja hyötyjä. 2. Terveystieteiden tutkimuskeskukset. Riski on strateginen ja operatiivinen. Tehdyistä tarkastuksista saadut kehotukset/palautteet ohjaavat toimintaympäristön kehittämistä. 3. Johtaminen. Riski on strateginen ja operatiivinen. Epävarmoissa olosuhteissa (kuntatalous ja toimintaympäristön epävarmuus, Ukrainen sota) johtaminen asetetaan haasteelliseen tilanteeseen. Johtamistehtävissä olevien henkilöiden tulee saada työrauha ja tarvittavaa tukea toimintaansa. Esihenkilöitä tuetaan ja tilannetta seurataan arjen jokapäiväisessä toiminnassa. Kehityskeskustelut pidetään vuosittain.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Nettomenot €/ asukas	28	25	36	36	36	36	40	40

Mittarit	TA2024
1. Saadut avustukset €/ v	973 020
2. Toteutuneiden kerhojen määrä	8
3. Terveystieteiden mukaisen yksikkökohtaisten terveystieteiden lukumäärä	3
4. Hallinnon henkilöstön ja esihenkilöiden kanssa käyty kehityskeskustelut lkm	14

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	729	879	181	181	181	181	180	180
Kulut	1 207	1 304	793	791	791	791	867	867
Kate	-479	-425	-612	-611	-611	-611	-687	-687

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Lisäksi hanketyöntekijät	28,76	5	5	5	5	5	5	5
			15	15	15	15	15	15

Vertailut

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Heinola	Jämsä	Varkaus
Opetus- ja kulttuuritoiminnan nettokäyttökustannukset €/asukas v.2021 (Tilastokeskus)	1 593	2 176	1 450	1 653	1 608	1 766

Kuvaus toiminnasta

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalvelujen tulosalue vastaa kaupungin lasten varhaiskasvatuksen ja varhaiserityiskasvatuksen organisoinnista, riittävydestä, toimivuudesta ja laadusta. Lapsen ja perheen tarpeet huomioiden varhaiskasvatusta tarjotaan kunnallisissa päiväkodeissa (5), perhepäivähoidossa (n. 18 pphoitajaa) ja ryhmäperhepäivähoitokodissa Virtasalmella. Perhepäivähoidon varahoito toteutetaan pääsääntöisesti Sinikellon ryhmäperhepäiväkodissa. Lisäksi perheillä on mahdollisuus ostaa varhaiskasvatuspalveluita palvelusetelillä yksityisistä päiväkodeista ja yksityisiltä perhepäivähoitajilta. Avoimen varhaiskasvatuksen palveluja järjestetään Perheiden Hermannissa. Tulosalueen talousarvioon on varattu myös kotihoidon tuen sekä joustavan ja osittaisen hoitotuen määrärahat.

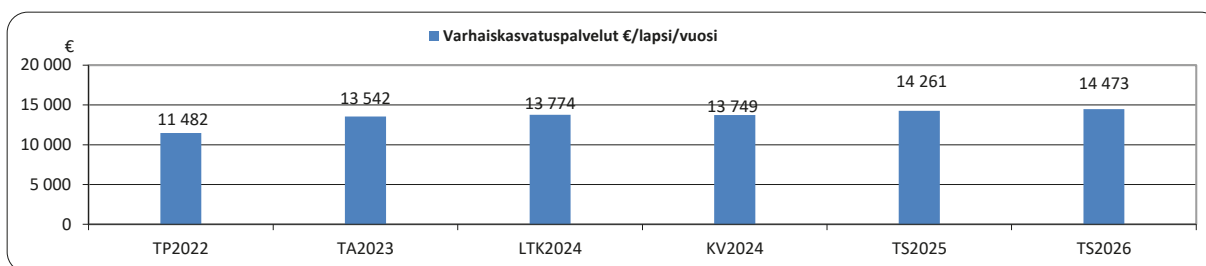
Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet (Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti järjestetyt varhaiskasvatuspalvelut.	Täyttöaste (%)
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Palvelujen määrällinen ja laadullinen sopeuttaminen palvelutarpeeseen. Palvelukapasiteetin riittävydestä huolehtiminen ja palvelun toteutuminen lain edellyttämässä aikarajoissa. Toiminnan laadun arviointi ja kehittäminen. Kyvykyys vastata lapsen tuen tarpeisiin. Palvelujärjestelmän toimivuuden ja oman perustehtävän toteutumisen kannalta välttämättömien yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön arviointi ja kehittäminen.	Palvelun järjestymisen lain edellyttämässä aikarajoissa (%)
3. Viihtyisien ja toimivien asuinympäristöjen kehittäminen	Varhaiskasvatuksen toimipisteiden saavutettavuus edistää mahdollisimman monen pieksämäkeläisen lapsiperheen arjen sujuvuutta. Pyritään toteuttamaan palvelu perheen toivomassa toimipisteessä.	Terveystieteiden laitoksen mukaisten yksikkökohtaisten terveystieteiden tarkastusten lukumäärä
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Varhaiskasvatuksen perustehtävän laadukas toteuttaminen on osa lapsen ja perheen hyvinvointia. Lasten ja huoltajien osallisuuden mahdollistaminen varhaiskasvatuksen toiminnassa tehtyjen suunnitelmien ja arjen tarpeiden mukaisesti.	Arviointijärjestelmään toteutetut arviointikierrokset (kpl)

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riski: kyvyttömyys reagoida muuttuviin palvelutarpeisiin. (Valvonta: riittävien tarvittavien ennakkointia parantavien tietojen hankkiminen/saaminen on johdon ja tietoa tuottavien tahojen tehtävä. Riittävät resurssit tarvittaviin toimenpiteisiin.) Riski: henkilöstön rekrytoinnin haasteet. (Valvonta: työolosuhteiden seuranta ja kehittäminen esihenkilöiden toimesta sekä myönteisestä työnantajakuvasta huolehtiminen koskien koko organisaatiota). Riski: henkilöstön työhyvinvointi, työssäjaksaminen, sairastavuus ja niiden aiheuttamien sijaiskulujen lisääntyminen. (Valvonta: työhyvinvoinnin edistäminen on koko henkilöstön tehtävä, mutta vastuu ja seuranta kuuluu esihenkilöiden tehtäviin. Säännöllinen talouden seuranta esihenkilöiden ja johdon tehtävänä). Riski: asiakkaaseen tai työntekijään kohdistuva tapaturma. (Valvonta: arjen turvallisuussuunnittelu ja turvallisten toimintatapojen edistäminen on koko henkilöstön tehtävä. Työsuojellinen vastuu kuuluu yksikön esihenkilölle.)

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Varhaiskasvatustaloudet €/lapsi/vuosi	11 482	13 542	13 774	13 749	13 749	13 749	14 261	14 473

Mittarit	TA2024
1. Täyttöaste (%)	100
2. Palvelun järjestäminen lain edellyttämässä aikarajoissa (%)	100
3. Toivotun palvelupaikan toteutuminen (toiveet 1 ja 2) (%)	80
4. Arviointijärjestelmään toteutetut arviointikierrokset (kpl)	2

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	422	412	547	547	547	547	290	270
Kulut	7 534	8 445	8 837	8 823	8 823	8 823	8 667	8 662
Kate	-7 112	-8 033	-8 291	-8 276	-8 276	-8 276	-8 378	-8 393

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Vaka kunnallinen lapset yhteensä	405	401	415	415	415	415	405	400
Vaka palveluseteli lapset yhteensä	146	140	145	145	145	145	142	140
Avoin varhaiskasvatus	15	15	15	15	15	15	15	15
Kotihoidon tuki	95	100	85	85	85	85	80	80

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Vakituiset ja määräaikaiset yhteensä	109	110	112	112	112	112	105	105

Vertailut

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Heinola	Jämsä	Varkaus
Tilastokeskus 2021						
Lasten varhaiskasvatus €/asukas	404	561	341	367	384	455
Lasten varhaiskasvatus €/0-6 v.	8 782	8 774	7 148	9 283	9 067	10 159

Kuvaus toiminnasta

Toiminta-ajatuksena on tuottaa monipuolisia lasten ja nuorten palveluja. Tuetaan lasten ja nuorten oppimista, tervettä kasvua ja kehitystä sekä elämänhallintaa. Edistetään tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja suvaitsevaisuutta kaikessa toiminnassa. Esiopetus toteutuu opetussuunnitelman mukaisesti päiväkodeissa ja taajamakouluilla integroituna muiden ikäluokkien kanssa tai omina ryhminään. Perusopetusta annetaan 5 alakoulussa ja 1 yläkoulussa. Kodin ja koulun yhteistyö, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koulun jälkeinen kerhotoiminta ja kesänuokkaritoiminta ovat keskeinen osa perusopetuksen palvelukokonaisuutta. Nuorisotoimen kokonaisuus pitää sisällään mm. nuorisotila-, erityisnuoriso-, etsivän nuoriso-, nuorten työpaja-, koulunuorisotyön sekä kulttuurisen ja kansainvälisen nuorisotyön toimintoja. Nuorisotyössä toteutetaan nuorisolain mukaista osallisuustoimintaa ja vastataan koko kaupungin hyvinvointityöstä sekä ennaltaehkäisevästä päihde- ja mielenterveystyöstä. Koordinoimme Ohjaamo Pieksämäen toimintaa.

Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet

(Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Tulosalueen palvelut järjestetään yhdessä verkoston kanssa kustannustehokkaasti.	Vastuualueen nettomenot: esiopetus, perusopetus, nuorisotoimi
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Kehitämme uudenlaista perusopetuksen ja nuorisotyön yhteistyötä.	Koulunuorisotyön tilastot- toteutuneet toiminnot/vuosi
3. Viihtyisien ja toimivien asuin ympäristöjen kehittäminen	Esiopetuksen, opetuksen ja nuorisotoimen tilat ja toimintaympäristöt ovat viihtyisät ja turvalliset lisäten lasten, nuorten ja perheiden viihtyvyyttä ja turvallisuuden tunnetta paikkakunnalla.	Vuosittaiset yksikkökohtaiset turvakävelyt ja poistumisharjoitukset toteutettu
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Osallistamme asukkaita palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.	Asiakaspalautteiden keräämiskerrat /vuosi

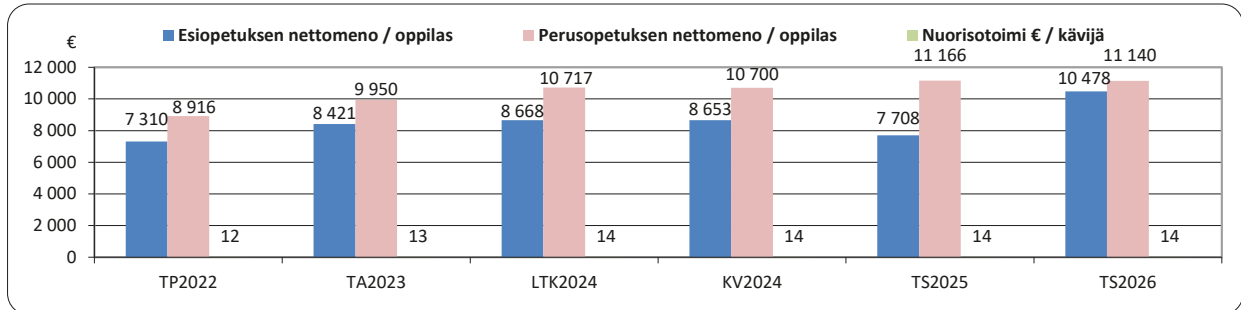
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

1. Ukrainan sota pitkittyy ja Ukrainasta tulleiden esi- ja perusopetusikäisten lasten määrä pysyy suurena. Riski on strateginen, operatiivinen ja taloudellinen. Lisäoppilaiden tulo aiheuttaa opetusryhmien koolle, tilojen riittämävyydelle ja henkilöstön rekrytoinnille haasteita. Lisäksi perusopetukseen valmistavan opetuksen loputtua oppilaiden tulisi integroitua lähikoulunsa nykyisiin opetusryhmiin.

2. Nuorisotoimi: Asiakasturvallisuussuunnitelma pidetään ajan tasalla ja toimitaan sen mukaisesti. Turvallisuutta vahvistetaan koulutuksella ja riskiarviointi Wpro järjestelmään sekä omavalvontasuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden mukaisesti.

3. Henkilöstön hyvinvointi: Riski on strateginen ja operatiivinen. Henkilöstön jaksamista tuetaan kehityskeskusteluihin, tyhy-toiminnalla, täydennyskoulutuksella ja työnohjauksen avulla.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Esiopetuksen nettomeno / oppilas	7 310	8 421	8 668	8 653	8 653	8 653	7 708	10 478
Perusopetuksen nettomeno / oppilas	8 916	9 950	10 717	10 700	10 700	10 700	11 166	11 140
Nuorisotoimi € / kävijä	12	13	14	14	14	14	14	14

Mittarit	TA2024
1. Vastuualueen nettomenot	
Esiopetus € / oppilas	8 668 €
Perusopetus € / oppilas	10 717 €
Nuorisotoimi € / kävijä	14 €
2. Koulunuorisotyön tilastot- toteutuneet toiminnot/vuosi	14
3. Vuosittaiset yksikkökohtaiset turvakävelyt ja poistumisharjoitukset toteutettu	18
4. Asiakaspalautteiden keräämiskerrat /vuosi	9

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	1 034	958	1 011	1 011	1 011	1 011	978	978
Kulut	15 544	16 845	17 678	17 652	17 652	17 652	17 261	17 228
Kate	-14 510	-15 887	-16 667	-16 641	-16 641	-16 641	-16 283	-16 250

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Esioppilaat	139	132	106	106	106	106	117	86
Peruskoulun oppilaat	1 335	1 310	1 241	1 241	1 241	1 241	1 207	1 189
Valmistavan opetuksen oppilaat		6	60	60	60	60	10	10
Perusopetuksen opetustunnit	94 125	95 420	94 487	94 487	94 487	94 487	94 000	94 000
Tukiopetustunnit	1 520	1 520	1 387	1 387	1 387	1 387	1 350	1 350
Nuorisotoimen ja verkkonuorisotyön kävijät/vuosi	31 168	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000	35 000

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Esi- ja perusopetus ja ip-toim.	154,2	153	148	148	148	148	148	148
Valmistava opetus	5	6	8	8	8	8	1	1
Nuorisotoimi	9,5	10	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5
Nuorisotyön projektityöntekijät	2	0	1	1	1	1	1	1
* lis. sivutoim. opettajia	1	0						

Vertailut (VOS)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
AP/IP yks.hinta €/h (57%)	26	26	26	26	26	26	26	26
Iltapäivätoiminnan tunnit	9 502	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500	9 500
Nuorisotyön yks.hinta €/asukas	15	15	15	15	15	15	15	15
Valtionosuus (29,7%)	17 637	18 546	17 637	17 637	17 637	17 637	17 637	17 637

Vertailut

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Heinola	Jämsä	Varkaus
Esiopetus € / as	71	76	73	66	56	61
Perusopetus € / as	766	1 044	944	787	995	888
Nuorisotoiminta € / as	21	37	23	65	29	27

Kuvaus toiminnasta

Pieksämäen lukio on laaja-alainen yleislukio ja aikuistuvan nuoren yksilöllinen kasvupaikka. Lukiokoulutus antaa monipuoliset valmiudet jatko-opintoihin korkeakouluissa ja yliopistoissa sekä ammatillisessa koulutuksessa.

Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet

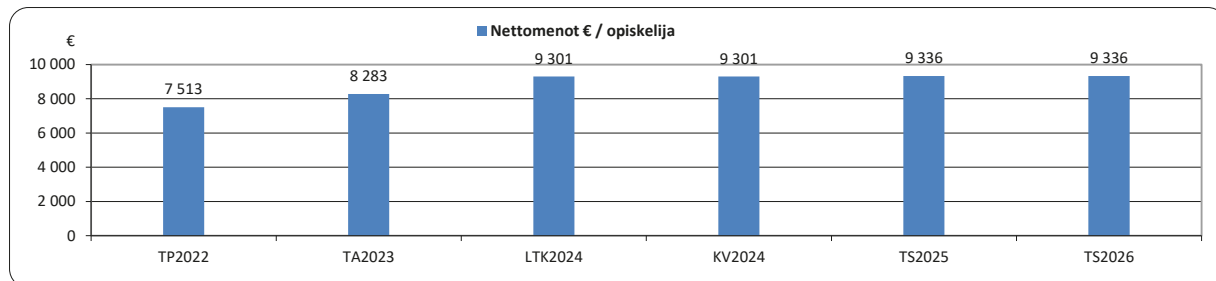
(Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Lukioon pyrkivät nuoret valitsevat pääsääntöisesti oman kaupungin lukion.	Yhteishaussa vähintään 90 % lukioon pyrkivistä hakee omaan lukioon
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Mahdollistetaan yksilölliset opiskeluohjelmat ja opintojen suorittaminen toisessa oppilaitoksessa tai korkeakoulussa.	Hyväksiluetut muualla suoritettut opinnot opintopisteinä keskimäärin
3. Viihtyisien ja toimivien asuinympäristöjen kehittäminen	Pidetään huolta lukiorakennuksen kunnosta ja -ympäristöstä.	Tehdään vuosittain riskien arviointi ja käyttäjäpalaute kerätään palautekyselyssä.
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Lukion opiskelijakunta ja opiskelijakunnan hallitus toimii aktiivisesti.	Opiskelijakunnan kokousten ja tapahtumien määrä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Opetussuunnitelman päivittäminen keväällä 2024 tuo muutoksia opetusjärjestelyihin. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä lisääntynyt valvonta- ja seurantavastuu tuo muutoksia toimintakulttuuriin ja toimintatapoihin. Muutokset saattavat näkyä lisääntyneenä kuormituksena niin opettajissa kuin opiskelijoissa. Tilannetta seurataan opettajainkokouksissa ja opiskelijoille tehtävillä kyselyillä. Lukion opiskelijakohtaiset kustannukset nousevat voimakkaasti, kokonaiskustannusten pysyessä ennallaan samalla kun opiskelijamäärä vähenee.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Nettomenot € / opiskelija	7 513	8 283	9 301	9 301	9 301	9 301	9 336	9 336

Mittarit	TA2024
1. Yhteishaussa vähintään 90 % lukioon pyrkivistä hakee omaan lukioon	90 % lukioon pyrkivistä
2. Hyväksiluetut muualla suoritettut opinnot opintopisteinä keskimäärin	0,5 opintopistettä/opiskelija
3. Tehdään vuosittain riskien arviointi ja käyttäjäpalaute kerätään palautekyselyssä.	Toteutuu/ei toteudu
4. Opiskelijakunnan kokousten ja tapahtumien määrä	10 kpl

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	60	90	20	20	20	20	20	20
Kulut	1 465	1 597	1 601	1 601	1 601	1 601	1 607	1 607
Kate	-1 405	-1 507	-1 581	-1 581	-1 581	-1 581	-1 587	-1 587

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Opiskelijoita	187	182	170	170	170	170	170	170
Opetustunteja	8 900	9 000	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800	8 800

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
	12,7	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5

Vertailut

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Heinola	Jämsä
Lukiokoulutus €/as (Tilastokeskus v. 2022)	82	140	159	134	101
Opetuksen kustannukset €/opiskelija (OPH v. 2021)	7 938	8 970	7 023	11 875	9 850

Kuvaus toiminnasta

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden vastuualue tuottaa laadukkaita ja ajanmukaisia kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja opistopalveluja eri-ikäisille kaupunkilaisille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toiminta koostuu kuntalaisten hyvinvointia tukevista palveluista eri puolilla kaupunkia. Taiteen perusopetuksen kuvataiteen yleisen oppimäärän opetuksesta vastaa kuvataidekoulu ja musiikin laajan oppimäärän toteutuksesta Soisalo-opiston musiikkiopisto.

Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet

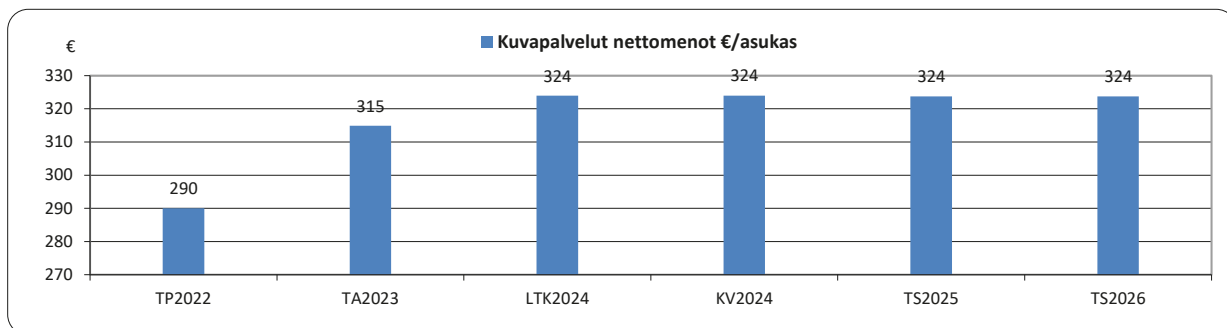
(Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Uudenlaiset tavat tuottaa palveluja: digitalisten palvelujen lisääminen	Digitaalisia palveluja 12 prosenttia tarjonnasta
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Nykyisten palveluiden turvaaminen kiristyvässä taloustilanteessa: tapahtumien ja toimintojen lukumäärät, kolmannen sektorin kanssa yhdessä tuotetut palvelut	Kolmannen sektorin kanssa tuotettujen tapahtumien lukumäärä
3. Viihtyisien ja toimivien asuinympäristöjen kehittäminen	KuVa-palveluiden tuottaminen eripuolilla kaupunkia: toteutettujen palveluiden lukumäärä keskustassa ja kylillä, toteuma vuoden 2023 tasolla	Tapahtumat ja toiminnot säilytetään lukumäärällisesti v. 2023 tasolla
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Hyvinvointialueen kanssa yhdyspinta-alueen toimintojen kirkastaminen: kulttuurihyvinvointi, elintapaohjaus ja liikuntaneuvonta, kotouttaminen, digipalvelut	Hyvinvointialueen kanssa tuotettujen palveluiden lukumäärä -yhteistyökäytänteiden luominen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Strategisena riskinä on ollut asiakkaiden muuttuvat tarpeet väestön ikääntymisen myötä, huomioitu palveluajoissa. Toiminnallisena riskinä henkilöstön vähäinen määrä ja jatkuvan kouluttautumisen tarve sekä ammattilaisten rekrytoinnin haasteet. Keinoina perehdys, työhyvinvoinnista huolehtiminen, henkilöstön laaja-alaisen osaamisen hyödyntäminen ja lisäkoulutuksen tarjoaminen. Taloudellisena riskinä yleisen taloustilanteen tuoma epävarmuus. Tarvitaan tiedottamista ja markkinoinnin tehostamista. Vahinkoriskinä oli ilkeältä etenkin liikuntapaikoilla ja kaikissa kuva-palveluiden yksiköissä. Toimenpiteinä mm. valvontakameroiden asentaminen.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Kuvapalvelut nettomenot €/asukas	290	315	324	324	324	324	324	324

Mittarit	TA2024
1. Digitaalisia palveluja 12 prosenttia tarjonnasta	12 %
2. Kolmannen sektorin kanssa tuotettujen tapahtumien lukumäärä	30 kpl
3. Tapahtumat ja toiminnot säilytetään lukumäärällisesti v. 2023 tasolla	600 kpl
4. Hyvinvointialueen kanssa tuotettujen palveluiden lukumäärä -yhteistyökäytänteiden luominen	5 kpl

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	995	578	617	617	617	617	616	616
Kulut	5 953	5 955	6 148	6 148	6 148	6 148	6 145	6 145
Kate	-4 958	-5 377	-5 532	-5 531	-5 531	-5 531	-5 529	-5 529

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Kulttuuripalvelun kävijämäärät	48 433	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000
Lainausten määrä	227 163	230 000	230 000	230 000	230 000	230 000	230 000	230 000
Uimahallin ja kuntosalin kävijämäärä	78 390	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000
Seutuopiston kurssilaiset	10 668	11 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Seutuopiston valtionosuus	623 159	580 000	520 000	520 000	520 000	520 000	510 000	510 000

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Kirjasto	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Kulttuuri	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7
Liikunta	10,5	9,5	10,00	10	10	10	10	10
Seutuopisto	5	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0

Vertailut

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Heinola	Jämsä	Varkaus
Kirjasto €/asukas	54	63	62	47	49	51
Kulttuuri -yleinen kulttuuri €/asukas	45	49	48	22	5	34
Museot €/asukas	5	23	21	28	5	29
Liikunta €/asukas	132	132	123	132	87	159
Taiteen perusopetus	6	15	5	33	30	53
Seutuopisto €/asukas	45	26	34	4	21	48

Kuvaus toiminnasta

Teknisen lautakunnan vastuulla ovat julkisessa käytössä olevat kiinteistöt ja kaupungin suoraan omistuksessa olevat asuin kiinteistöt, maankäytön suunnittelu, kaupungin kiinteistöihin kohdistuva mittaustoiminta, asemakaava-alueen liikenneväylät, viheralueet, kaupungin vastuulla oleva jätehuolto sekä Jäppilän ja Virtasalmen aluelämpölaitokset.

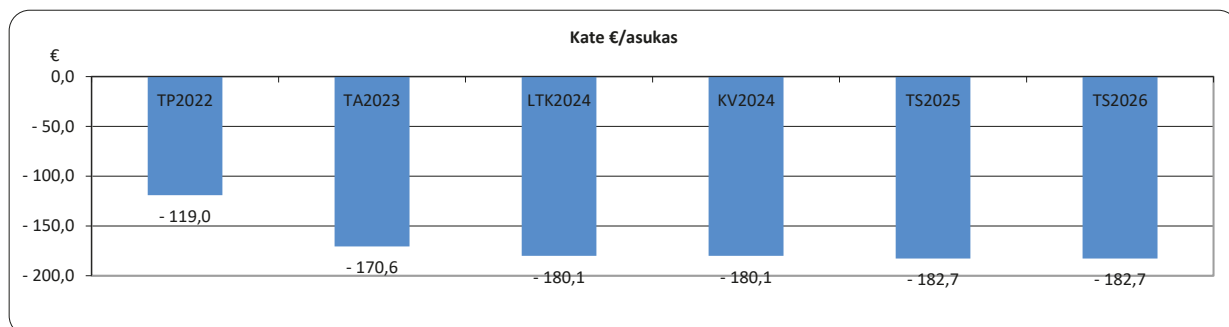
Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet (Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Teollisuustontteja riittävästi tarjolla	Tonttimäärä, vapaana
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Yleisötilaisuudet, kaavat ja maankäytön suunnittelu	Yleisötilaisuudet kpl
3. Viihtyisien ja toimivien asuin ympäristöjen kehittäminen	Houkuttelevia pientalotontteja riittävästi, uusien vuokrattujen / myytyjen pientalotonttien määrä	Uusien vuokrattujen / myytyjen pientalotonttien määrä
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Ulkoilualueiden ja leikkipuistojen ylläpito	Ulkoilualueiden ja leikkipuistojen ylläpito, suoritettut tarkastukset

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Riskikartoitus ja toimenpideohjelma merkittävimpien riskien vähentämiseksi laaditaan kerran vuodessa. Riskikartoituksen toimenpideohjelman vaikuttavuutta arvioidaan kerran vuodessa. Työmaakohtaiset riskiarviot tehdään ennen työmaan aloittamista. Sisäisen valvonnan ohjeistuksen noudattamista valvotaan. Suurin toiminnallinen ja taloudellinen riski on vähäinen henkilöstöresurssi.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteiden a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Kate €/asukas	-119,0	-170,6	-180,1	-180,1	-180,1	-180,1	-182,7	-182,7

Mittarit	TA2024
1. Tonttimäärä, vapaana	20
2. Yleisötilaisuuksien kpl	4
3. Uusien vuokrattujen / myytyjen pientalotonttien määrä	3
4. Ulkoilualueiden ja leikkipuistojen ylläpito, suoritettujen tarkastukset	30

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	2 905	2 724	2 705	2 705	2 705	2 705	2 686	2 686
Kulut	4 938	5 638	5 780	5 779	5 779	5 779	5 806	5 807
Kate	-2 033	-2 914	-3 075	-3 075	-3 075	-3 075	-3 119	-3 120

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Hoidetut liikenneväylät km/m ²	1 086 000	1 086 000	1 086 000	1 086 000	1 086 000	1 086 000	1 086 000	1 086 000
Kaupungin maaomaisuus ha	4 930	4 855	4 855	4 855	4 855	4 855	4 855	4 855
Vuokratut tontit kpl	1933	1933	1933	1933	1933	1933	1933	1933
Myyty lämpöenergia Mwh	4 536	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
HTV	25	25	25	25	25	25	25	25

Vertailut

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Heinola	Jämsä	Varkaus
Liikenneväylät €/asukas	167	182	187	270	254	249
Puistot	20	61	34	88	47	27
Yhdyskuntasuunnittelu €/asukas	28	46	44	46	32	27

Kuvaus toiminnasta

Toiminnan tarkoituksena on tuottaa tilapalveluja laadukkaasti ja kustannustehokkaasti pääasiassa kaupungin omille yksiköille.

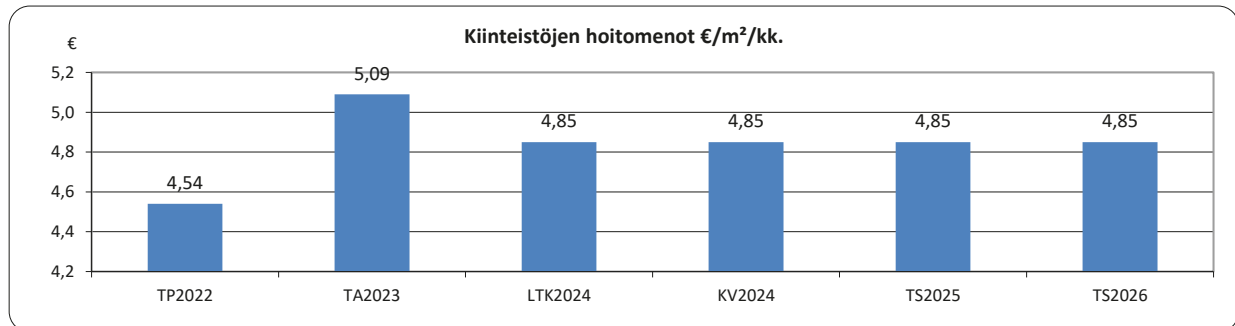
Talousarviovuoden toiminnalliset tavoitteet (Johdettu Pieksämäen kaupungin strategisista päämääristä)

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	TAVOITE	MITTARI
1. Kestävä kuntatalous	Kiinteistöjen huollon ja hallinnan prosessien sähköistäminen.	Prosessien sähköistäminen mm. ohjelmistojen avulla
2. Toimivat palvelut sekä yhteistyö kumppanien kanssa	Sote-kiinteistöjen kunnossapito.	Sote-kiinteistöjen kunnossapitoon käytetty t€/vuosi
3. Viihtyisien ja toimivien asuinympäristöjen kehittäminen	Tilapalveluiden sekä liike- ja toimitilojen korjausmenot.	Kiinteistöjen korjausmenot t€/vuosi
4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden vahvistaminen	Sisäilmaongelmien vuoksi tiloja ei ole poissa käytöstä.	Poissa käytöstä olevat tilat m ²

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Sisäiset valvonnat ja riskien kartoitus päivitetään vuosittain. Omavalvonnan, kemikaaliluetteloiden, käyttöturvallisuustiedotteiden ja työergonomian yms. päivittäminen ja niiden noudattaminen ovat suuressa osassa toiminnallisten riskien minimoimista. Huolehditaan henkilöstön osaamisesta. Kaikki kiinteistöt ovat vakuutettu asianmukaisesti. Taloudellisia riskejä kontrolloidaan ostamalla tuotteet sopimustoimittajilta sopimushintaan, laskujen tarkastamisella sekä materiaalien oikeanlaisella käytöllä. Hankinnat suoritetaan tämän hetkisten hankintaohjeiden mukaisesti yhteistyössä hankinta-asiantuntijan kanssa. Yksikön taloutta seurataan kuukausittain ja pidetään huolta, että talousarviosta pidetään kiinni.

SITOVA TAVOITE, budjetin pohjana oleva suoritteen a-hinta

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Kiinteistöjen hoitomenot €/m ² /kk.	4,54	5,09	4,85	4,85	4,85	4,85	4,85	4,85

Mittarit	TA2024
1. Prosessien sähköistäminen mm. ohjelmistojen avulla	toteutunut: kyllä/ei
2. Sote-kiinteistöjen kunnossapitoon käytetty t€/vuosi	632
3. Kiinteistöjen korjausmenot t€/vuosi	1 631
4. Poissa käytöstä olevat tilat m ²	700 m ²

TALOUSARVIO JA -SUUNNITELMA (1 000 eur)

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tuotot	7 284	8 839	9 216	9 216	9 216	9 216	9 195	9 195
Kulut	7 046	7 846	8 008	8 008	8 008	8 008	8 029	8 029
Kate	238	993	1 209	1 209	1 209	1 209	1 166	1 166

Suoritemäärät

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tilapalvelut/hoidettavat m ²	119 339	117 335	116 084	116 084	116 084	116 084	116 084	116 084

Henkilötyövuodet

	TP2022	TA2023	LTK2024	KJ2024	KH2024	KV2024	TS2025	TS2026
Tilapalvelut	13,6	15,6	14	14	14	14	14	14

Vertailut

	Pieksä- mäki	Koko maa	Etelä- Savo	Heinola	Jämsä	Varkaus
Lämmityksen päästöjen osuus % kokonaispäästöistä 2021	17,8	26,0	-	18,4	25,3	27,6

8 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEET

Kaupunki määrittelee viidelle konserniin kuuluvalla tytäryhtiölle valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2024. Näiden yhtiöiden lisäksi kaupungin konserniyhtiöihin kuuluu myös asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöitä yhteensä 14 kpl, joille ei ole määritelty tavoitteita ja tunnuslukuja talousarviovuodelle 2024. Tilinpäätöksessä 2022 näiden yhtiöiden ulkoinen velka oli yhteensä 20,9 milj. euroa.

8.1 Pieksämäen Haka Oy

Omistus: 100 %

Toimiala: Pieksämäen Haka Oy tuottaa ja toteuttaa kokonaisvaltaisesti hallinnoimiensa talojen isännöinnin, hallinnon, vuokrauksen sekä kiinteistönhoidon Pieksämäen kaupungin omistamissa vuokra-asumiseen tarkoitetuissa kiinteistöissä.

Tavoite	Mittarit	Tavoitetaso 2024
Asuntojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste (%)	90 %
Vuokrataso suhteessa saman kokoluokan kuntiin pyritään pitämään kilpailukykyisenä.	Kohtuuhintainen vuokra (€/m ²)	max. 12,60 €/m ²
Maltilliset vuokrankorotukset	Vuokrankorotus-%	korkeintaan 8 %
Talouden pitäminen tasolla, joka mahdollistaa omistajan takaamien lainojen takausprovisio maksamisen ja asuntokannan uusimisen sen pitämiseksi kilpailukykyisellä tasolla	Takausprovisio (€) Huoneistojen uusiminen, suurempien remonttien lkm (lattia, keittiö tai kylpyhuone), (kpl/v)	50 000 € 15 kpl/v

Tunnusluvut (1 000 €)

	TP 2022	TA 2023	Ennuste 2023	TA 2024
Liikevaihto	1 159	1 263	1 257	1 292
Tilikauden voitto/tappio	0	27	10	0
Investoinnit	0	0	0	0
Ulkoinen velka	260	280	285	290
Sisäinen velka	0	0	0	0
Omavaraisuusaste	38,6 %			
Henkilöstö	21	22	22	22

8.2 Pieksämäen Vesi Oy

Omistus: 100 %

Toimiala: Vesihuoltopalvelut toiminta-alueella

Tavoite	Mittarit	Tavoitetaso 2024
Pieksämäen Vesi Oy tulouttaa emolle eli Pieksämäen kaupungille sovitut lainojen korot ja vuokrat	lainojen korot vuokrat	403 000 euroa 632 000 euroa
Pieksämäen Vesi Oy tekee vuoden 2024 loppuun mennessä kustannustehokkuuden selvittämisen ja parantamisen sekä kustannusten vertailun muihin Itä-Suomen vastaavan kokoluokan vesilaitoksiin verrattuna	selvitys	selvitys on tehty ja saatettu konsernijohtolle

Tunnusluvut (1 000 €)

	TP 2022	TA 2023	Ennuste 2023	TA 2024
Liikevaihto	4 343	4 771	4 780	5 170
Tilikauden voitto/tappio	-177	53	57	143
Investoinnit, <u>nto</u>	2 143	1 150	1 150	1 050
Ulkoinen velka	2 176	2 176	2 176	2 176
Sisäinen velka	13 031	12 690	12 690	12 349
Omavaraisuusaste	26,8 %			
Henkilöstö (<u>htv</u>)	17,96	18	18	18

8.3 Pieksämäen Tukipalvelut Oy

Omistus: 51,0 %

Toimiala: Ruoka- ja siivouspalvelujen tuottaminen

Tavoite	Mittarit	Tavoitetaso 2024
Palvelut toimivat hyvin ja ostopalveluhinnat ovat kilpailukykyisiä	Suoritehinnat ruoalle ja siivoukselle. Suoritehinta ruokapalveluissa lasketaan kulut/suoritemäärä, siivouspalveluissa kulut/siivottavat neliöt.	Ruoka: 4,85 Siivous: 3,20
Yhtiö pystyy suoriutumaan lainojen koroista ja kiinteistön vuokrakuluista emolle eli Pieksämäen kaupungille	vuokrakulut € lainan korkokulut €	Vuokrat 220 000 €, arvioitu korko 40 000 €, huomioitu talousarviossa. Ei lainanmaksua vuodelle 2024.

Tunnusluvut (1 000 €)

	TP 2022	TA 2023	Ennuste 2023	TA 2024
Liikevaihto	5 254	6 056	6 070	6 145
Tilikauden voitto/tappio	-363	49	125	35
Ulkoinen velka	0	0	0	0
Sisäinen velka	0	900	900	900
Henkilöstö	87,2	87,2	92	94

* Pieksämäen Tukipalvelut Oy toiminta alkanut varsinaisesti v. 2023 alussa.

8.4 Kuntalaskenta Oy

Omistus: 50,10 %

Toimiala: Kuntalaskenta tuottaa palkka- ja taloushallinnon palveluja kunnille ja muille yhteisöille

Tavoite	Mittarit	Tavoitetaso 2024
Pieksämäellä työskentelevien Kuntalaskennan henkilöiden määrä kasvaa	Kuntalaskennan henkilöstömäärä ja sen kasvu	1-6 henkilöä
Asiakastyytyväisyyskyselyn toteutus Pieksämäen kaupungin henkilöstölle 2024 aikana	Asiakastyytyväisyyskysely	Tyytyväisyys hyvällä tasolla

Tunnusluvut (1 000 €)

	TP 2022	TA 2023	Ennuste 2023	TA 2024
Liikevaihto	1 669	2 245	2 250	2 395
Tilikauden voitto/tappio	52	239	-100	106
Investoinnit, nto	51		30	25
Osinko	6		0	10
Ulkoinen velka	322		376	400
Sisäinen velka	0	0	0	0
Omavaraisuusaste	66,5 %			
Henkilöstö	16	20	26	30

*osinko, joka maksetaan esim. v. 2022 (perustuu 2021 vuoden voitonjakovaroihin)

8.5 Pieksämäen Jäähalli Oy

Omistus: 91,75 %

Toimiala: Jäähalli Oy tuottaa jäähallipalveluja paikallisille urheiluseuroille, oppilaitoksille ja harrasteryhmille sekä ulkopaikkakuntalaisille.

Tavoite	Mittarit	Tavoitetaso
Käyttöasteen nosto	Uudet käyttäjäryhmät	150 tuntia
Kesäkäyttö	Myyntitulon lisäys kesäkaudelta	5 000 €
Energiätehokkuus	Energian mittaus/ käyttöaste	-10 %

Tunnusluvut (1 000 €)

	TP 2022	TA 2023	Ennuste 2023	TS 2024
Liikevaihto	64	66	66	76
Tilikauden voitto/tappio	-10	-39	-50	-40
Investoinnit	0	10	10	40
Ulkoinen velka	362	362	362	362
Sisäinen velka	13	13	13	13
Omavaraisuusaste	37,2 %			
Henkilöstö	0,2	0,2	0,2	0,2

9 INVESTOINTIOHJELMA VUOSILLE 2024 – 2026

Vuoden 2024 bruttoinvestoinnit ovat 7 247 000 euroa, suunnitelmavuonna 2025 bruttoinvestoinnit ovat 9,9 milj. euroa ja vuonna 2026 6,8 milj. euroa. Kyseisinä vuosina kaupungin suunnitelman mukaiset vuosipoistot ovat 6,1 – 6,2 milj. euroa.

Valtuusto myöntää investointeihin kokonaismäärärahan kasvatus- ja opetuspalvelujen sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen vastuualueelle. Teknisessä toimessa määräraha myönnetään tulosalueittain, mutta sote-kiinteistöille on kuitenkin eroteltu oma määräraha. Kaupunginhallituksen vastuualueella määrärahat myönnetään tarkemmalla tasolla. Toimielimet vahvistavat investointimäärärahojen käyttösuunnitelman vuoden ensimmäisessä kokouksessa samalla kun vahvistetaan tulosalueittain käyttötalousmäärärahojen käyttösuunnitelmat.

Kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan investointien aloittamiselle on haettava kaupunginhallituksen lupa, mikäli investointikustannus ylittää 0,5 milj. euroa. Tekninen lautakunta päättää investointien aloituksesta vastuualueellaan, jos investoinnin kustannusarvio on 200 000 – 500 000 euroa. Teknisen vastuualueen johtajalla on oikeus investointien toteutukseen kustannusarvion jäädessä alle 200 000 euron. Valmistuneista kohteista on tehtävä lopputilitys ja saatettava se kustannusarvion hyväksyneelle tiedoksi. Mikäli vastuualueen johtaja tai muu vastaava hyväksyy kohteen kustannusarvion ja toteutuksen, lopputilitys tulee saattaa esimiehelle tiedoksi.

Investointiohjelmassa on kaupunginhallituksen vastuualueella vuosille 2023 – 2025 Säästökeskuksen kehittämishanke, joka jakautuu As Oy Holvilinnan ja Ki Oy Messinkiholvin hankkeisiin. Hankkeissa Säästökeskuksen tiloja remontoidaan asuin- ja liikehuoneistoiksi. Investoinnin kokonauskustannusarvio on 2,8 milj. euroa, josta vuodelle 2023 on osoitettu 0,55 milj. euroa. Vuodelle 2024 Säästökeskuksen hankkeille on varattu 1,5 milj. euroa ja 2025 0,75 milj. euroa.

Toinen merkittävä investointiohjelman hanke vuosille 2023 – 2026 on Esedun metsäopetuksen uusien koulutustilojen rakennuttaminen. Hankkeeseen kohdistettiin 75 000 euron määräraha suunnittelua varten vuonna 2023 ja varsinaiseen rakentamiseen vuosille 2024 – 2026 on varattu 4,5 milj. euroa. Esedun hanke kuuluu teknisen toimen vastuualueelle.

Teknisen lautakunnan käytettävissä oleva määräraha vuodelle 2024 on yhteensä 3,9 milj. euroa. Kunnallistekniikan osuus tästä on 2,5 milj. euroa. Tilapalveluissa on suunniteltu kiinteistöjen korjaustoimenpiteitä tulevalle vuodelle yhteensä 0,9 milj. euron verran, josta sote-kiinteistöihin kohdistuu 0,3 milj. euroa. Tekninen lautakunta päättää vuoden alussa käyttösuunnitelmassaan tarkemmin, mihin investointimäärärahat kohdennetaan. Vuosille 2025 – 2026 tekniselle toimelle on suunniteltu investointeja 6,7 ja 4,2 milj. euron verran. Suurimpana Esedun metsäopetuksen uudet tilat.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen vastuualueen investointimääräraha vuodelle 2024 on 550 000 euroa ja suunnitelmavuosille 1,4 – 1,9 milj. euroa. Tahinlammen uimarannan rakentaminen käynnistyi syksyllä 2023 ja jatkuu vuonna 2024. Hankkeeseen saadaan avustusta Itä-Suomen Aluehallintovirastolta 115 000 euroa. Suurin suunniteltu investointi on kulttuurikeskus Poleenin LVISA-saneeraus, jonka kustannusarvio yhteensä vuosille 2024 – 2026 on 2,5 milj. euroa. Vuodelle 2024 tähän on esitetty 100 000 euron määrärahaa suunnittelua varten ja suunnitelmavuosille yht. 2,4 milj. euroa toteutukseen.

Kasvatus- ja opetuspalvelujen vastuualueen investointimääräraha vuodelle 2024 on 515 000 euroa ja suunnitelmavuosille 205 000 ja 75 000 euroa.

Jakamattomia määrärahoja vastuualuilla on yhteensä 930 000 euroa, jonka käytöstä vastualueet päättävät vuoden aikana.

Pieksämäen kaupunki on mukana Hinku-verkostossa (Hiilineutraalit kunnat). Hinku-verkosto on vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, johon kuuluu 5 maakuntaa, 97 kuntaa ja yrityksiä. Hinku-kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Vuoden 2024 investoinneista

Hinku-investointeja ovat:

Investointi	Perustelut
Jäppilän aluelämpölaitoksen kattilan uusiminen	Uuden kattilan hiukkaspäästöt pienempiä kuin nykyisen. Tehohyötysuhde parempi kuin nykyisessä kattilassa.
Oppimisympäristöjen kehittäminen	Toimittaja huolehtii, että sen myymät tavarat ja palvelut ovat tuotettu ympäristön kannalta vastuullisesti. Uudet laitteet ovat energiankulutukseltaan vähemmän energiaa ja luontoa kuluttavia.
Ulkovalaistuksen saneeraus	Vanhojen valaisimien vaihto edistää hiilineutraalisuutta. Sähkön kulutus vähenee huomattavasti.
Liikuntapaikkojen perusparannus	Kuntalaiset pääsevät liikkumaan lähellä asuinseutuaan.
Takojankadun rakentaminen	Edistää uusiutuvan energian käyttöä. Tontti, jolle katu rakennetaan, varattu haketerminaalille.

9.1 Investointien hankeluuttelo

[illegible]

Määrä- raha Projekti	HANKE	Kustannus- arvio	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	LTK 2024	KJ 2024	KH 2024	KV 2024	TS 2025	TS 2026
M480	LIIKUNTATOIMI		259 493	390 000	390 000	350 000				0	685 000
	Hankkeen kuvaus										
	Peruskorjaus										
P471	Tahinlammen uimaranta	350 000	10 800	260 000	260 000	200 000				0	0
P472	Liikuntapaikkojen perusparannus		196 193	130 000	130 000	55 000				0	55 000
P485	Uimahalli (veden käsittely)		52 500								
	Uimahalli: suihkupaneelit ja altaan injektointi	95 000				95 000				0	0
	Keskuskentän varasto	630 000				0				0	630 000
TEKNINEN LAUTAKUNTA			2 713 301	4 020 000	4 095 000	5 620 000	3 935 000	3 935 000	3 935 000	6 665 000	4 245 000
M530	KUNNALLISTEKNIikka		1 923 264	2 500 000	2 500 000	3 105 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 525 000	1 550 000
	Hankkeen kuvaus										
	Liikenneväylät										
P531	Kestopäälysteet ja katujen pohjaukset	jatkuvaa	224 146	350 000	350 000	300 000				300 000	300 000
P534	Sadevesiviemäreiden peruskunnostus	jatkuvaa	83 607	250 000	250 000	250 000				250 000	250 000
P554	Vangasjärventien jatkaminen		158 792								
P560	Kunnallistekniikan kalustohankinnat		518 397	300 000	300 000	60 000				0	0
P574	Infonäytöt		4 883								
P582	Ulkovalaisituksen saneeraus	jatkuvaa	501 374	500 000	500 000	500 000				500 000	500 000
P588	Opasteet ja liikenneturvallisuussuunnitelma	jatkuvaa	48 832	100 000	100 000	100 000				100 000	100 000
P543	Vanha Mikkelinie / Kangaskatu risteysjärjestely		318 824								
P566	Vangasjärven rantapolku perusparannus		64 409								
P530	Katualueiden perusparannus, jakamaton	jatkuvaa		150 000	150 000	230 000				200 000	200 000
P579	Esteettömyys/ylityssillat			50 000	50 000						
P567	Asemakadun peruskunnostus ja kevytväylä			300 000	300 000	200 000				0	0
P702	Kukonsuon hyötyjätteidenkäsittelyn ja varastointialueen kunnostus	500 000		500 000	500 000	100 000				200 000	200 000
	Savontien saneeraus	1 600 000				800 000				800 000	0
	Kangaskatu-Häyrisentie risteysalueen saneeraus	230 000				55 000				175 000	0
	Jäppilän alueilämpölaitoksen kattilan uusiminen	260 000				260 000				0	0
	Takojankadun rakentaminen	250 000				250 000				0	0

Määrä- raha Projekti	HANKE	Kustannus- arvio	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	LTK 2024	KJ 2024	KH 2024	KV 2024	TS 2025	TS 2026
M531	PUISTOT		186 739	50 000	50 000	55 000	0	0	0	55 000	0
	Hankkeen kuvaus										
P591	Puistojen saneeraus	jatkuvaa	186 739	50 000	50 000	55 000				55 000	0
M550	TILAPALVELUT		603 299	1 470 000	1 545 000	2 460 000	1 435 000	1 435 000	1 435 000	4 085 000	2 695 000
	Toimitilat		315 981	1 100 000	1 125 000	1 550 000	1 155 000	1 155 000	1 155 000	3 150 000	2 500 000
	Hankkeen kuvaus										
P182	Jakamaton määräraha vuosikorj.inv. Tilapalvelut	jatkuvaa		450 000	230 000	500 000				500 000	500 000
P145	Kuusitie 41		315 981								
P327	Esteettömyys/tilapalvelut			50 000	50 000						
P177	Kukkarajärven vesilaitoksen TATE-muutokset			600 000	770 000						
P146	Esedu, metsäopetuksen uudet koulutustilat	4 500 000			75 000	500 000				2 000 000	2 000 000
	Kanttilan julkisivusaneeraus ja vesikatto	1 400 000				300 000				0	0
	Talotekniikan automaatiojärjestelmän päivitys	80 000				80 000				0	0
	Varikon uusi halli	650 000				0				650 000	0
	Virtasalmen virastotalo, vesikatteen uusiminen	95 000				95 000				0	0
	Kalevalan päiväkotij, vesikaton saneeraus	75 000				75 000				0	0
	Sote-kinteistöt (M340)		287 318	370 000	420 000	910 000	280 000	280 000	280 000	935 000	195 000
P200	Sote-keskus (ilmastointi ja rak.tekn. korjaukset)		273 017	300 000	300 000						
	D-osan toimistotilat	1 150 000				150 000				0	0
	Vainajakylmä					85 000				0	0
	Pohjaviemärit, käyttövesiputket					195 000				195 000	195 000
	Vedenjähdyttimen VJK411 uusiminen					0				260 000	0
P223	Kivitasu (ilmastointi, katto)	480 000	14 301			480 000				480 000	0
P224	Kerttula (ilmastointi)			70 000	120 000						

Määrä- raha Projekti	HANKE	Kustannus- arvio	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA 2023	LTK 2024	KJ 2024	KH 2024	KV 2024	TS 2025	TS 2026
YHTEENSÄ											
	MENOT		8 750 176	9 720 000	10 070 000	9 107 000	7 247 000	7 247 000	7 247 000	9 858 000	6 816 000
	TULOT		1 932 374	395 000	395 000	80 500	80 500	80 500	80 500	0	0
	M140 KAUPUNGINHALLITUS										
	Maanhankinta		14 174								
	M150 KAUPUNKIKEHITYS										
	React EU:n avustus aseman muutostöihin		1 918 200	395 000	395 000						
	M480 LIIKUNTATOIMI										
	Tahinlammen uimarannan rakentaminen (Itä-Suomen AVI)					80 500	80 500	80 500	80 500		
	NETTO YHTEENSÄ		6 817 802	9 325 000	9 675 000	9 026 500	7 166 500	7 166 500	7 166 500	9 858 000	6 816 000

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI
PL 125, Kauppatu 1
76100 Pieksämäki

puh. 015 788 2111
kirjaamo@pieksamaki.fi

www.pieksamaki.fi
www.visitpieksamaki.fi